

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 6 Σεπτεμβρίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα, Πρόεδρος–Εισηγήτρια, Ειρήνη Αψοκάρδου και Απόστολος Σιαπέρας Μέλη.

Για να εξετάσει την από 29.7.2019 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 951/30.7.2019 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα « .....» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο ....., επί της οδού ..... αριθμ. ...., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ..... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμόν 97/25.06.2019 απόφασης περί έγκρισης των υπ' αριθμόν 1/30.05.2019 και 2/19.06.2019 Πρακτικών της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού αναφορικά με την αξιολόγηση των προσφορών (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που απορρίπτεται η προσφορά του, κρίνεται αποδεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία « .....» και ανακηρύσσεται ο τελευταίος προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής του προσφεύγοντος έχει καταβληθεί παράβολο ποσού 797,40 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ....., την από 26.07.2019 πληρωμή στην ..... και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 0,5% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης για το οποίο ασκείται η προδικαστική προσφυγή, εκτιμωμένης αξίας 159.480,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

2. Επειδή με τη με αριθμό πρωτ. .... Διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό με αντικείμενο «Προμήθεια συνθετικού χλοοτάπητα και περίφραξης στο νέο γήπεδο Σισσίου», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης τιμής, προϋπολογισμού 197.755,20 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Η σύμβαση υποδιαιρείται σε οκτώ τμήματα, ενώ προσφορές μπορεί να υποβληθούν για ένα ή περισσότερα τμήματα.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ) στις 6.5.2019 με ΑΔΑΜ ....., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό .....

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 29.07.2019 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 19.07.2019, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή ο προσφεύγων ως προσφέρων, θεμελιώνει πρόδηλο έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της επίμαχης απόφασης, ως προς το μέρος που αφορά στην απόρριψη της προσφοράς

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

της, επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση. Σύμφωνα, δε, με τα προσφάτως κριθέντα (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 408/2018) η διαπλαστική ενέργεια της ακυρωτικής απόφασης της ΑΕΠΠ αποτελεί μία από τις κύριες συνέπειες αυτής και επενεργεί *erga omnes* σε αναδραμόντα χρόνο και, ως εκ του διαπλαστικού της χαρακτήρα, ενεργεί υπέρ και κατά πάντων. Η ακυρωθείσα πράξη θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα και κατ' αυτόν τον τρόπο επαναφέρεται αυτοδικαίως η πραγματική και νομική κατάσταση που υπήρχε πριν από την έκδοσή της. Με τη διαπλαστική απόφαση συντελείται η μεταβολή μιας έννομης σχέσης, δημιουργείται μια νέα νομική κατάσταση, το, δε, γεγονός της συντελεσθείσας αυτής νομικής μεταβολής πρέπει, κατά νομοθετική βούληση, να αναγνωρισθεί ως γεγονός αναμφισβήτητο. Το αναγνωριστικό-διαγνωστικό αυτό πόρισμα της ακυρωτικής απόφασης ανευρίσκεται στις αιτιολογίες της απόφασης και μάλιστα αποτελεί «προδικαστικό ζήτημα» του κυρίου ζητήματος, που είναι η ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης. Ως εκ τούτου, με βάση τα κριθέντα στην απόφαση ΕΑ ΣΤΕ 408/2018 σε περίπτωση, που με απόφαση της ΑΕΠΠ ακυρωθεί η απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, χωρεί η μετ' εννόμου συμφέροντος προβολή εκ μέρους της προσφεύγουσας και νόμιμη εξέταση εκ μέρους της ΑΕΠΠ των λόγων που βάλλουν κατά της συμμετοχής του έτερου συμμετέχοντος, χωρίς να απαιτείται να εκδοθεί νέα απόφαση της αναθέτουσας αρχής σε συμμόρφωση προς την απόφαση αυτή.

Ωστόσο, σχετικά με τους ισχυρισμούς του περί απόρριψης της προσφοράς του οικονομικού φορέα «.....» η οποία κρίθηκε αποδεκτή με την προσβαλλόμενη απόφαση, κατ' αρχήν, κατά τα μέχρι προσφάτως κριθέντα από τη νομολογία, διαγωνιζόμενος ο οποίος νομίμως αποκλείεται - λαμβάνοντας υπόψη και τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα - από διαγωνισμό δεν έχει, καταρχήν, έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου, καθόσον με τον αποκλεισμό του καθίσταται, ως προς το διαγωνισμό αυτό, τρίτος (βλ. Ε.Α. ΣΤΕ 301/2011, 748/2010, 1317/2009, ΣΤΕ 2817/2008, 1450/2007 και 666/2006). Κατ' εξαίρεση, όμως, και προς διασφάλιση της αρχής του ενιαίου μέτρου κρίσης, η οποία αποτελεί ειδικότερη έκφανση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, με έννομο συμφέρον προβάλλει ισχυρισμούς αναφερόμενους αποκλειστικώς στην αποδοχή της συμμετοχής άλλου διαγωνιζόμενου, παρά τη συνδρομή λόγου αποκλεισμού ίδιου με εκείνον που απετέλεσε την αιτιολογία αποκλεισμού του (πρβλ. Ε.Α. ΣΤΕ 174/2016, 44/2014, 106/2013, 380/2012, 671/2011, 1156, 329/2010, 246/2009 274/2012 και) (πρβλ. Φ. Αρναούτογλου, *Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του ν. 3886/2010*, 2η έκδοση, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, παρ. 141 σελ. 100 και παρ. 368 σελ. 230).

Ωστόσο, η δυνατότητα επιδίωξης ματαίωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας με σκοπό την εκκίνηση νέας ταυτόσημης διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, με στόχευση την ανάληψη της εν λόγω προμήθειας {βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (ΔΕΕ), όπου ερμηνεύοντας τις ισχύουσες ρυθμίσεις της Οδηγίας 89/665 [με τις αποφάσεις του της 2.7.2013 και 5.4.2016 αντιστοίχως, επί των υποθέσεων C-100/12 *Fastweb SpA* και C-689/13 *Puligienica Facility Esco SpA (PFE)*], ταυτόσημες με τις εν προκειμένω εφαρμοστέες της ειδικής Οδηγίας 92/12 (L 76), αλλά και αυτές τούτες τις ρυθμίσεις της Οδηγίας 92/12 (απόφασή του της 11.5.2017, επί της υποθέσεως C-131/16, *Archus sp.z. o.o και Gama Jacek Lipik*), έκρινε ρητώς ότι το έννομο συμφέρον «ενδιαφερομένου» (άρθρο 2α παρ. 2 εδ. γ´. στις δύο Οδηγίες), είναι δυνατόν να συνίσταται και στην ματαίωση της διαδικασίας, ώστε να κινηθεί νέα διαδικασία συνάψεως συμβάσεως και ΕΑ ΣΤΕ 22/2018 αντίστοιχα}. Συνεπώς, το γεγονός ότι κατά το επικουρικό αίτημα της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, ο προσφεύγων, ως μη οριστικώς αποκλεισθείς (ΕΑ ΣΤΕ 30/2019) αιτείται τη ματαίωση του διαγωνισμού και επικαλείται την προσδοκία του, στην περίπτωση που κριθεί ότι η προσφορά του ορθώς απορρίφθηκε, και, την πρόθεσή της να συμμετάσχει κατά την ενδεχόμενη επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με το αυτό αντικείμενο και όρους στο μέλλον, καθιστά εν γένει παραδεκτή την προσφυγή του ως προς τους ισχυρισμούς κατά της προσφοράς του έτερου συνδιαγωνιζόμενου (βλ. εξ αντιδιαστολής και ΑΕΠΠ 242/2019).

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

7. Επειδή στις 30.7.2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμό 1207/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 2.08.2019, ήτοι εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, ανήρτησε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού μέσω της επικοινωνίας τις απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα την 5.08.2018.

10. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ΠΔ 39/2017): *«[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης»* ενώ βάσει του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το ν. 4605/2019 (ΦΕΚ52/Α/1-4-2019): *«Υπομνήματα επί των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της Αναθέτουσας Αρχής κατατίθενται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής»*. Εν προκειμένω, ο προσφεύγων στις 31.8.2019 υπέβαλε μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού υπόμνημα αντικρούοντας τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής και δοθέντος ότι η συζήτηση της προσφυγής ορίσθηκε στις 6.9.2019, το ανωτέρω υπόμνημα υποβλήθηκε εμπροθέσμως και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

12. Επειδή στο εν θέματι διαγωνισμό συμμετείχαν τρεις οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων και ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία « .....», οι οποίοι υπέβαλαν τις με αριθμό συστήματος ..... και ..... προσφορές τους αντίστοιχα. Σύμφωνα με το υπ' αριθμόν 1/30.05.2019 Πρακτικό αποσφράγισης και αξιολόγησης τεχνικών και οικονομικών προσφορών η Επιτροπή Διαγωνισμού διαπίστωσε ότι η τεχνική προσφορά του προσφεύγοντος δεν είναι σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές διότι «σε σχέση με το πιστοποιητικό EN 15330-1 (2013) και NF P90112 (2016) το οποίο είναι επί ποινή αποκλεισμού, προσκομίσθηκε πιστοποιητικό για το NF P90112 με ημερομηνία 2008. Επιπροσθέτως σε σχέση με τα δείγματα που προσκομίστηκαν και επειδή δεκτά γίνονται μόνο όσα είναι με απόκλιση 1 χιλιοστό στο ύψος της ίνας και 1 ράμμα σε σχέση με τα 16/10 που προδιαγράφονται το δείγμα της ..... είναι 56-57 χιλιοστά γεγονός που το καθιστά ως μη αποδεκτό». Στη συνέχεια με το υπ' αριθμόν 2/19.06.2019 Πρακτικό, κατόπιν αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την ανάδειξη του συμμετέχοντος « .....» ως προσωρινού αναδόχου. Με τη δε προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίνονται τα ως άνω Πρακτικά και ανακηρύσσεται η εταιρεία « .....» προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού.

13. Επειδή ο προσφεύγων με την υπό εξέταση προσφυγή του υποστηρίζει ότι :« [...] Όσον αφορά, την πρώτη βάση αποκλεισμού μου, η αναθέτουσα έσφαλε διότι το αληθές ύψος πέλους του προσφερόμενου από εμένα προϊόντος είναι όντως τουλάχιστον 60 χιλιοστά και σε κάθε περίπτωση ανώτερο από τα 59 ελάχιστα χιλιοστά που απαιτεί η διακήρυξη (απόκλιση 1 χιλιοστό από τα 60), σε αντίθεση με όσα αναφέρει στην αιτιολογία της. Εσφαλμένα μέτρησε αυτό το ύψος και μάλιστα ΑΥΤΟ ΑΠΟΔΕΙΧΘΗΚΕ ΟΤΑΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΙΤΗΜΑ ΜΟΥ, ΟΛΩΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΜΕΝΟ ΑΦΟΥ ΕΞΕΠΛΑΓΗΝ ΟΤΑΝ ΑΝΕΓΝΩΣΑ ΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΛΟΓΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ, ΠΟΥ ΑΝΤΙΒΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΠΛΗΘΟΣ ΕΛΕΓΧΩΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΔΙΕΛΘΕΙ ΤΟ ΠΡΟΙΟΝ ΜΟΥ, ΜΕΤΕΒΗΝ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ ΣΤΗΝ ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ, ΖΗΤΗΣΑ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΜΟΥ ΚΑΙ ΜΠΡΟΣΤΑ

ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟ ΜΕΤΡΗΣΑ ΚΑΙ ΕΙΔΑ ΚΑΙ ΕΓΩ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΟΤΙ ΤΟ ΥΨΟΣ ΗΤΑΝ 60 ΧΙΛΙΟΣΤΑ. ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΕΠΙΤΟΠΙΩΣ ΚΑΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΟΛΩΝ ΕΛΑΒΕ ΧΩΡΑ ΑΥΤΗ Η ΜΕΤΡΗΣΗ. Η αναθέτουσα όμως, μη αποδεχόμενη το σφάλμα της, εκούσιο ή ακούσιο, επέμεινε στην εσφαλμένη κρίση της Επιτροπής Διαγωνισμού και με απέκλεισε. Καταλήγω έτσι σε ένα «θέατρο του παραλόγου» με ένα προϊόν που αποδεδειγμένα έχει, αλλά και μέτρησα με την αναθέτουσα ότι έχει το κατάλληλο ύψος, το οποίο η αναθέτουσα για λόγους ακατανόητους, όλως εσφαλμένα αναφέρει ότι έχει ακατάλληλο ύψος. Τονίζω ότι ουδόλως αμφισβητώ κάποια τεχνική κρίση. Όμως, εν προκειμένω, η μέτρηση ενός ύψους ενός πράγματος δεν συνιστά «κρίση» ούτε ένα εμπειρικό δεδομένο. Συνιστά ένα αυταπόδεικτο, απλό γεγονός, αντιληπτό από κάθε άνθρωπο, ένα χαρακτηριστικό που τυγχάνει όχι «κρίσης», αλλά αποδείξεως και ένα αντικείμενο που υπάγεται σε «απόδειξη» αντικειμενική και όχι υποκειμενική κρίση ή εμπειρική εκτίμηση. Η δε ΑΕΠΠ να μεν εκτελεί ακυρωτικό έλεγχο, όμως τούτο δεν δύναται να φθάνει σε σημείο έλλειψης προστασίας των διαγωνιζομένων, με το να απομένουν απροστάτευτοι και έκθετοι σε καταστάσεις όπως εν προκειμένω, εκούσιας ή έστω και ακούσιας παραποίησης πραγματικών δεδομένων και στοιχείων αποδεικνυόμενων και σε κάθε περίπτωση δυνάμενων να αποδειχθούν δια αντικειμενικών μετρήσεων, υπό την κάλυψη της αυθαίρετης ανέλεγκτης κρίσης επί δειγμάτων. Τούτο καταλύει εξάλλου και τον σκοπό ίδρυσης της ΑΕΠΠ που μεταξύ άλλων αφορά την εμπέδωση ασφάλειας συναλλαγών στους οικονομικούς φορείς. Λαμβάνοντας υπόψη το Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού σας και όσων εκεί αναφέρονται, μεταξύ των οποίων ότι το προσφερθέν από εμένα δείγμα δεν έχει ύψος πέλους παρά 56-57 χιλιοστά, παρότι είναι διεθνώς πιστοποιημένο για τουλάχιστον 60 χιλιοστά και εργαστηριακά εμφάνισε ύψος άνω των 61 χιλιοστών μάλιστα και αφού επικοινωνήσα με τον παραγωγό του προσφερόμενου από εμένα προϊόντος που κυκλοφορεί διεθνώς ως προϊόν κατηγορίας 60 χιλιοστών και άνω, όπως και με τα διεθνή εργαστήρια που εκτέλεσαν επί αυτού το σύνολο των ελέγχων που προσκόμισα ενώπιον της αναθέτουσας, με την προσφορά μου, οι οποίοι ομοίως με διαβεβαίωσαν ότι το

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

αποτέλεσμα της μέτρησης που αναφέρεται αποκλείεται να ισχύει, αιτήθηκα από την αναθέτουσα να επαναμετρηθεί το δείγμα μου, στο οποίο αίτημα μου ΔΕΝ ανταποκρίθηκαν ποτέ, παρά ταύτα εμφανίστηκα δε και μετά των οργάνων της και παρόντων υπαλλήλων της εκτέλεσα μέτρηση με αναλυτικό, καλιμπραρισμένο και πιστοποιημένο υποδεκάμετρο χιλιοστών ακριβείας, εξαγοντας αποτέλεσμα 60 χιλιοστά τουλάχιστον. Αναιτιολόγητα δε η αναθέτουσα όμως, μετά από τα παραπάνω, δεν μετέβαλε την κρίση της και παρότι απέδειξα την πλήρωση από εμένα της προδιαγραφής ενώπιον της, επέμεινε στον αποκλεισμό μου με την αυτή αιτιολογία. Όπως δε προέκυψε από τον επανέλεγχο του προϊόντος μου, η αναθέτουσα είχε εκτελέσει με τεχνικά εσφαλμένο τρόπο τη μέτρηση, διότι αφενός χρησιμοποίησε μη πιστοποιημένο και ακαλιμπράριστο μέτρο μη ακριβείας και κοινού τύπου, με βάση-σημείο 0 του μέτρου ασταθές και μη υπολογιζόμενο στη μέτρηση. Αφετέρου, το πέλος μετρήθηκε σε σημείο «τσακισμένο» δηλαδή με την κορυφή της ίνας να έχει πιεστεί ελαφρώς, εξαιτίας του τρόπου αποθήκευσης και μέτρησης από την αναθέτουσα, ενώ συγχρόνως στη βάση του το ακριβές σημείο του δείγματος που μετρήθηκε, δηλαδή στο σημείο όπου η ίνα εισέρχεται στη βάση, είχε ελαφρώς λυγίσει, ομοίως από τον τρόπο αποθήκευσης και τον τρόπο εφαρμογής του μέτρου κατά τη μέτρηση. Αντίθετα, όταν το δείγμα τεντώθηκε και ίσιωσε, όπως ακριβώς θα έχει όταν εγκατασταθεί (όπου προφανώς δεν θα είναι το κάθε κομματάκι-δείγμα απομονωμένο και ακόλλητο σε ένα τραπέζι, όπως κατά τον έλεγχο του δείγματος), το δείγμα με τον πιστοποιημένο μετρητή μου μετρήθηκε στα 60 χιλιοστά, και αυτό μάλιστα, ενώ με ένα απλό πέρασμα του χεριού πάνω στις εξέχουσες άκρες των ινών, με αποτέλεσμα να ξεδιπλώσει το σημείο της ίνας που είχε «τσακίσει», το δείγμα εμφανιζόταν στο πραγματικό του ύψος πέλους με 1 ακόμη χιλιοστό, όπως δηλαδή είχε πιστοποιηθεί και εγκριθεί. Εξάλλου, σε όποιο άλλο σημείο μετριόταν το δείγμα εκτός του συγκεκριμένου σημείου του, πάλι το ίδιο σύμφωνο με τα ελάχιστα απαιτούμενα εκ της διακήρυξης, εξαγόταν. Τα παραπάνω δε σφάλματα της αναθέτουσας στον έλεγχο του δείγματος αποτελούν την αιτία για τη σημαντική απόκλιση της αιτιολογίας της, από την αποδεδειγμένη εργαστηριακή, αυτήν με την οποία το προϊόν κυκλοφορεί διεθνώς και αυτή με την οποία παράγεται από

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

τον κατασκευαστή. Και φυσικά ήταν για τη σωστή μέτρηση και παραμένει κρίσιμο, δεδομένου ότι εν προκειμένω αναφερόμαστε σε απειροελάχιστες διαφορές μήκους, που αφορούν 1-2 χιλιοστά, δηλαδή δέκατα του εκατοστού, να εφαρμοστεί το όργανο μέτρησης ορθά και συγκεκριμένα σε πλήρη ευθύτητα, χωρίς κλίση σε ορθή γωνία πάνω στην επιφάνεια μέτρησης και το αντικείμενο μέτρησης, εν προκειμένω η ίνα να βρίσκεται σε απόλυτη ορθή γωνία χωρίς κλίση, σε ίσια και δη καθ' όλο το μήκος της (χωρίς τσακίσματα στη βάση ή στην άκρη της) και ευθυτενή θέση πάνω στην επιφάνεια της βάσης μέτρησης (σημειωτέον ότι μια κλίση της ίνας επί του επιπέδου μόλις 15 μοιρών σε σχέση με το μέτρο/μεζούρα, που οπτικά είναι ιδιαίτερα μικρή και δη με ακατάλληλα όργανα που προορίζονται για πιο χονδρικές μετρήσεις, ΜΟΝΗ ΤΗΣ οδηγεί σε 2 χιλιοστά απόκλιση προς τα κάτω σε ένα αντικείμενο 60 χιλιοστών, δηλαδή δείχνει την ίνα 58 χιλιοστά, ημίτονο γωνίας 75 μοιρών $0,966$, $60 \times 0,966 = 58$ χιλιοστά και αντίστοιχα μια ακόμη μικρότερη κλίση 10 μόλις μοιρών οδηγεί σε προς τα κάτω μέτρηση ύψους 1 χιλιοστού μόνη της) Όμως, όλως παρανόμως, η αναθέτουσα ουδέν πρακτικό περί της επαναμέτρησης και επανελέγχου και επιθεώρησης του δείγματος με τη συμμετοχή μου συνέταξε και τίποτα σχετικό από όσα έλαβαν χώρα, δεν έλαβε υπόψη κατά την έκδοση της νυν προσβαλλομένης εκτελεστής πράξης. Εν συνεχεία, δεδομένου ότι το προϊόν που προσέφερα και αυτό του ήδη μόνου αποδεκτού και νυν προσωρινού αναδόχου, συνδιαγωνιζομένου μου κυκλοφορούν στην ίδια αγορά των χλοοταπήτων 60 χιλιοστών και φέρουν αντίστοιχο τυποποιημένο κατασκευαστικό ελάχιστο ύψος, τίθεται σοβαρό ζήτημα μεταξύ μας ανισότητας, αφού προϊόντα με το ίδιο διεθνώς αποδεκτό ύψος κατέληξαν με διαφορετική μέτρηση, να έχουν γίνει το ένα αποδεκτό και το άλλο όχι και δη μετρημένο με τόσο μικρότερο ύψος. Εξάλλου, το πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού επί των τεχνικών προσφορών και εκδόθηκε επί τη βάση της μέτρησης που υποτίθεται τουλάχιστον ότι εκτέλεσε μόνη της η αναθέτουσα, έχετε εκτελέσει με διαφορετικό τρόπο τη μέτρηση για το δικό μου και το δικό του, χωρίς να προκύπτει τίποτα σχετικό με τον τρόπο αξιολόγησης και μέτρησης ύψους, από το οικείο πρακτικό. Σε κάθε περίπτωση, ομοίως τονίζω ότι και εγώ πριν υποβάλω το δείγμα, το μέτρησα και το έλεγξα και

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

απεδείχθη ως σύμφωνο με τις προδιαγραφές. Επίσης, το πρακτικό που εγκρίθηκε δια της προσβαλλομένη είναι ούτως ή άλλως ελλιπές και ουδέν αναφέρεται σε αυτό περί του χρόνου, τόπου και τρόπου με τον οποίο έλαβε χώρα η αξιολόγηση και τούτο ενώ έπρεπε να έχει συνταχθεί Πρακτικό Ελέγχου Δειγμάτων ή σε κάθε περίπτωση να καταγράφονται τα παραπάνω και οι ακριβείς μετρήσεις στις οποίες προέβη η αναθέτουσα και μάλιστα τόσο κατά τον έλεγχο που μόνη της διενήργησε, όσο και κατά τον επανέλεγχο και την επιθεώρηση όπου μετείχα και βρισκόμουν παρών, ενώ δεν παρατίθεται κανένα στοιχείο και αποδεικτική πληροφορία των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, από τα εξετασθέντα δείγματα. Τούτο δε συνιστά παράνομη παράλειψη και παράβαση της κατά νόμο προβλεπόμενης διαδικασίας, περαιτέρω όμως τούτου πρωτίστως, θίγεται η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, που προϋποθέτουν ελεγχιμότητα και πλήρη καταγραφή της διαδικασίας. Ως προς τον αρχικό έλεγχο που μόνο αυτός ελήφθη υπόψη από την αναθέτουσα, δεν καταγράφηκε τίποτα, δεν προέκυψε με ποιον τρόπο, ποιο μέσο, ποιο εργαλείο έλαβε χώρα ο έλεγχος, από ποιο σημείο μετρήθηκε το δείγμα και ως ποιο σημείο της ίνας, πώς και αν τσαλακώθηκε στο συγκεκριμένο σημείο η άκρη της ίνας και το σημείο έμπηξης στο πέλος και όλα αυτά ενώ απεκλείσθην για 1-2 χιλιοστά, απειροελάχιστο μήκος, που ισούται με το μήκος της άκρης μιας κοινής μεζούρας/μέτρου. Ως προς τον δε επανέλεγχο και την επιθεώρηση που παρουσία μου έλαβε χώρα, πάλι δεν καταγράφηκε άνευ ευθύνης μου τίποτα και δεν ελήφθη υπόψη τίποτα, παρά την απόδειξη ότι το δείγμα μου και το προϊόν μου ήταν σύμφωνο με τις ελάχιστες προδιαγραφές. Τονίζω δε ότι τα καταγραφέντα στο πρακτικό που επικυρώθηκε δια της προσβαλλομένης, αποτελέσματα, δεν αποτελούν αντικείμενο κάποιου τυχόν εμπειρικού ελέγχου με ποιοτικές και αόριστες έννοιες, αλλά αφορούν μετρήσεις συγκεκριμένων τεχνικών στοιχείων. Ως εκ τούτου τέτοια συμπεράσματα και πορίσματα, όπως αυτά του πρακτικού και της προσβαλλομένης, δεν αποτελούν αντικείμενο κάποιας τυχόν ανεξέλεγκτης τεχνικής κρίσης, αλλά θα πρέπει να αποδεικνύονται και να τεκμηριώνονται με ακρίβεια από μετρήσεις με συγκεκριμένη μεθοδολογία και αναφορά τρόπου διενέργειας και να υπόκεινται σε ελεγχιμότητα και επαληθευσιμότητα. Επίσης

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

τονίζω ότι ουδόλως επικαλούμαι ότι έπρεπε να αρκούν τα πρότυπα και οι πολλαπλοί έλεγχοι που συναπαιτήθηκαν από τη διακήρυξη και προσκόμισα, αντίθετα όμως, επικαλούμαι ότι δεδομένου πως το προϊόν μου εκ του οποίου το δείγμα έχει πιστοποιηθεί και κυκλοφορεί διεθνώς με πιστοποίηση FIFA με ύψος 60 και άνω χιλιοστών, η συγκεκριμένη αιτιολογία της αναθέτουσας, ιδίως δεδομένου ότι ουδέν καταγράφει (ώστε να επιτρέψει την τεχνική και νομική της ελεγκσιμότητα, ως εχέγγυο αξιοπιστίας και ορθότητας της διαδικασίας ελέγχου) και αναφέρει και εξηγεί περί του τρόπου εξαγωγής του αποτελέσματός της, είναι όλως πλημμελής και δεν δύναται να στηρίξει τον αποκλεισμό μου. Τέλος, τονίζω ότι κατά την αιτιολογία αποκλεισμού μου το ύψος της ίνας και όχι το ύψος του πέλους ήταν 56-57 χιλιοστά, πλην όμως όταν ενώπιον της αναθέτουσας μέτρησα την ίνα αυτή προέκυψε 60 χιλιοστά, με αποτέλεσμα και δεδομένου ιδίως ότι ουδέν κατεγράφη περί της αναλυτικής διαδικασίας ελέγχου βάσει της οποίας απεκλείσθην, προκύπτει ως λίαν πιθανό και βάσιμο ότι μετρήθηκε από την αναθέτουσα, κατά τον δικό της έλεγχο, το προεξέχον του πέλους μέρος της ίνας και ελήφθη υπόψη όμως ως ολικό ύψος ίνας, όλως εσφαλμένα, αλλά και τούτο πάλι με το δείγμα και την ίνα τσαλακωμένη στην άκρη και με κακή εφαρμογή οργάνου μέτρησης μη καταλλήλου και μη πιστοποιημένου και με τσακισμένη την ίνα στη βάση στο συγκεκριμένο σημείο μέτρησης επί του δείγματος. Πλην όμως, σε κάθε περίπτωση η μη καταγραφή και η πλήρης αοριστία περί της εξαγωγής του αποτελέσματος και άρα και της αιτιολογίας της ως άνω βάσης αποκλεισμού μου. Αντίθετα πάντως και ενώπιον της αναθέτουσας, αλλά προτιθέμενος προς τούτο και ενώπιον σας, απέδειξα ήδη ενώπιον της αναθέτουσας, χωρίς όμως να ληφθεί αυτό υπόψη, όλως παράνομα και κατά παράβαση της αντικειμενικότητας και της διαφάνειας ως και του υγιούς ανταγωνισμού, αλλά και αποδεικνύω και δια φωτογραφιών το ορθό και αληθές ύψος της ίνας του προϊόντος μου που είναι και αυτό του δείγματος που υπέβαλα για το προσφερόμενο από εμένα προϊόν μου, τεκμηριώνοντας ότι πληρώ την προδιαγραφή για την οποία όλως εσφαλμένα απερρίφθην και πάλι ακόμη διαθέτοντας το δείγμα μου προς έλεγχο από την Αρχή σας, προς απόδειξη τούτου, αλλά και σε κάθε περίπτωση έστω ωφελούμενος ευθέως και προστατευόμενος από τη διαταγή αναπομπής της

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

υπόθεσης στην αναθέτουσα προς επανάληψη της διαδικασίας αξιολόγησης δείγματος με τήρηση ορθής τεχνικά και καταγεγραμμένης διαδικασίας, προς διασφάλιση ορθής και πλήρους αιτιολογίας της αξιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση, εν προκειμένω, η προσβαλλομένη δεν αιτιολογεί, εξηγεί, αναλύει, καταγράφει τίποτα, δεν αναφέρει τρόπο μέτρησης, σημεία μέτρησης, δεν περιλαμβάνει καμία ρήτρα διασφάλισης της μετρητικής διαδικασίας, το όργανο, την πιστοποίηση του, δεν περιλαμβάνει καν οιοδήποτε υλικό τεκμηρίωσης και αναπαράστασης της μέτρησης και των αποτελεσμάτων της και ενώ μάλιστα με αποκλείει για μια ελάχιστη διαφορά σε μήκος (ελάχιστη δε, όσον αφορά την οπτική αντίληψη της από έναν άνθρωπο και συνισταμένη σε ένα μέγεθος τόσο μικρό που υπόκειται σε σοβαρό κίνδυνο σφάλματος και αλλοίωσης και είναι ευαίσθητη όσον αφορά την πλήρη ορθότητα και ακρίβεια μέτρησης, αφού κάθε απειροελάχιστη μεταβολή και σφάλμα στη μέτρηση, δύναται να οδηγήσει σε μια απόκλιση ίση με τη διαφορά μήκους για την οποία απεκλείσθην), πράγμα που θα απαιτούσε σοβαρά εχέγγυα διασφάλισης της διαδικασίας και απόδειξης των αποτελεσμάτων της με διαφανή τρόπο. Επομένως, πρέπει να ακυρωθεί ο ως άνω δεύτερος λόγος αποκλεισμού μου, επί τω τέλει να επανέλθω άνευ ετέρου, στον διαγωνισμό, διότι αφενός πληρώ τις οικείες προδιαγραφές, αφετέρου η προσβαλλομένη είναι ελλιπώς, αορίστως και εσφαλμένα και πλημμελώς αιτιολογημένη. Άλλως και επικουρικώς ως προς το ως άνω αίτημα μου, πρέπει να ακυρωθεί ο αποκλεισμός μου, επί τω τέλει αναπομπής στην αναθέτουσα, προς επανάληψη του ελέγχου του δείγματός μου με τήρηση ορθής διαδικασίας μετά πλήρων εχεγγύων ελεγκσιμότητας, ασφάλειας και ίσης μεταχείρισης κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, με ορθά όργανα μέτρησης ιδίως δε ενόψει της σημασίας απειροελάχιστων διαφορών και αποκλίσεων, ακριβή και αποδεικνυόμενη δια φωτογραφιών ή τεκμηριωτικού σε κάθε περίπτωση υλικού, καταγραφή του τρόπου και των σημείων μέτρησης και εφαρμογής του οργάνου μέτρησης σε απόλυτη ορθή γωνία προς τη βάση του πέλους και τη βάση της ίνας και λήψη υπόψη κάθε απώλειας και σφάλματος λόγω πάχους βάσης του οργάνου μέτρησης και με διασφάλιση ευθύτητας και ορθής ίσιας θέσης της μετρώμενης ίνας.

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΜΟΥ)
Περαιτέρω, η αναθέτουσα με απέκλεισε με τη 2η βάση αποκλεισμού μου διότι υπέβαλα εργαστηριακό έλεγχο κατά το πρότυπο NF P90 112 2008, αντί του NF P 90 112 2016.

Α. Όμως, η αιτιολογία απόρριψής μου είναι όλως αβάσιμη διότι η αναθέτουσα έκρινε ότι προσκόμισα ακατάλληλο έλεγχο στη θέση του ζητούμενου, χωρίς καν να ελέγξει τι υπέβαλα και ότι ο έλεγχος που υπέβαλα πληρούσε πλήρως τα ζητούμενα. Στάθηκε στο ότι το NF P 90 112 που υπέβαλα ανέγραφε ότι συντάχθηκε βάσει ελέγχων με τα πρότυπα του 2008 και όχι του 2016, ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΟΚΙΜΩΝ που περιλαμβάνει το υποβληθέν από εμένα πιστοποιητικό, δείχνει τιμές ελέγχου ανά επιμέρους ελεγχόμενο αντικείμενο ΠΟΥ ΥΠΕΡΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΥΝ το ανανεωμένο πρότυπο του 2016. Και αυτό το αποδεικνύω υποβάλλοντας σας, το NF P 90 112 2008 που προσκόμισα και ένα υπόδειγμα NF P90 112 2016 για άσχετο προϊόν από την αντιπαραβολή των οποίων σημείο προς σημείο αποδεικνύεται αφενός ότι το πιστοποιητικό μου περιλαμβάνει το σύνολο των ελέγχων που περιλαμβάνει και αυτό του 2016 και μάλιστα με τις ίδιες μεθοδολογίες δοκιμών ανά αντικείμενο, αφετέρου ότι αποδεικνύει τιμές ελέγχου που πληρούν κάθε αντίστοιχο ανά επιμέρους αντικείμενο όριο του NF P 90 112 2016. Η αναθέτουσα όμως, χωρίς να καταλαβαίνει ούτε η ίδια τι ζήτησε και χωρίς να αντιλαμβάνεται ότι όταν ζητά έναν εργαστηριακό έλεγχο βάσει ενός προτύπου, δεν ζητά τον έλεγχο ως φυσικό αντικείμενο, αλλά τις τιμές που ορίζει ως όρια προκειμένου να αποδειχθεί η πλήρωση των τεχνικών προϋποθέσεων του προτύπου, χωρίς καν να ελέγξει και να αντιπαραβάλει τον έλεγχο που προσκομίσαμε με τα ζητούμενα και χωρίς καν να αντιλαμβάνεται σε τι συνίσταται και τι αφορά το ίδιο το πρότυπο, που κατά τα λοιπά απαιτήσε (χωρίς τελικά, από ό,τι προκύπτει να κατανοεί καν τι αφορά), απέρριψε την προσφορά μας, καίτοι πληρούσαμε κάθε προδιαγραφή και όριο που εν τέλει θέσπισε ως απαιτούμενο χαρακτηριστικό δια του ως άνω προτύπου και μάλιστα δια δοκιμών βάσει ακριβώς των ίδιων επιμέρους προτύπων (κάθε πρότυπο, όπως και το προκείμενο, βασίζεται και αφορά τον έλεγχο κάποιων τεχνικών χαρακτηριστικών, βάσει κάποιων αντικειμένων ελέγχου που

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

περιλαμβάνει και κάποιων ορίων τιμών που θεωρούνται κριτήριο για την πλήρωσή του, κάθε δε επιμέρους αντικείμενο ελέγχου ελέγχεται βάσει μιας προτυποποιημένης μεθόδου δοκιμής, ανά κάθε ελεγχόμενο στοιχείο, πράγμα που εξασφαλίζει την ελεγχιμότητα και την αξιοπιστία του προτύπου, όπως και την ομοιόμορφη δυνατότητα χρήσης του). Εξάλλου, αυτός είναι και ακριβώς, ο ορισμός της «ισοδυναμίας» αποδεικτικού μέσου κατ' άρ. 54-56 Ν. 4412/2016 (Απόφαση ΑΕΠΠ 744/2018), δηλαδή η απόδειξη με άλλο από το καταρχήν ζητούμενο αποδεικτικό μέσο/πρότυπο/εργαστηριακό έλεγχο, των ίδιων ακριβώς απαιτήσεων που δια της απαίτησης του τελευταίου, εισάγονται ως προδιαγραφές. Ειδικότερα, ο έλεγχος μου με το πρότυπο NF P90 112 (2008) περιλαμβάνει έλεγχο διαστασιακής σταθερότητας EN13744 με όριο $\pm 0,50\%$, τον ίδιο δε περιλαμβάνει και το πρότυπο NF P90 112 (2016), το προϊόν μου δε, εμφανίζει 0,46 και διέρχεται επιτυχώς. Ο έλεγχος μου με το πρότυπο NF P90 112 (2008) περιλαμβάνει έλεγχο αλλαγής χρώματος για πράσινη ίνα, με βάση δοκιμές EN ISO 2015-A02 και EN 14386 εγώ εμφανίζω 4-5 και σε φως και σκοτάδι σε UVA και 4 σε UVB, με κατώτατο όριο 3 για το πρότυπο και το ίδιο ισχύει και για το πρότυπο NF P90 112 (2016) που περιλαμβάνει ακριβώς τους ίδιους ελέγχους, άρα το προϊόν μου διέρχεται επιτυχώς. Ο έλεγχος μου με το πρότυπο NF P90 112 (2008) περιλαμβάνει έλεγχο αντοχής σε τριβή για πράσινη ίνα, με βάση δοκιμές EN 13864 και EN 14836 και εγώ εμφανίζω 112,9/17,5 για καινούργιο σε φως και σε σκοτάδι με κατώτατο όριο 8, 92,7 σε φως και σκοτάδι μετά από UVA και 15,4 και 15 σε φως και σκοτάδι αντίστοιχα μετά από UVB με ελάχιστο όριο 8, μεταβολή δες 17,9% σε φως και σκοτάδι μεταξύ νέου και μετά από UVA και 12 και 13 αντίστοιχα σε φως και σκοτάδι όσον αφορά τη μεβαλύ μεταξύ νέου και μετά από UVB με ανώτατο όριο 50%. Τα ίδια είναι ακριβώς τα όρια και του NF P90 112 (2016) που περιλαμβάνει τις ίδιες δοκιμές με τις ίδιες μεθόδους, άρα και εκεί διέρχομαι επιτυχώς. Ο έλεγχος μου με το πρότυπο NF P90 112 (2008) περιλαμβάνει έλεγχο αλλαγής χρώματος για έγχρωμη ίνα μετά από UVB, με βάση δοκιμές EN ISO 2015-A02 και EN 14386 και εγώ εμφανίζω σε φως και σκοτάδι 4 σε UVB, με κατώτατο όριο 3 για το πρότυπο και το ίδιο ισχύει και για το πρότυπο NF P90 112 (2016) που περιλαμβάνει ακριβώς τους ίδιους ελέγχους, άρα το προϊόν μου διέρχεται

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

επιτυχώς. Ο έλεγχος μου με το πρότυπο NF P90 112 (2008) περιλαμβάνει έλεγχο αντοχής σε τριβή για πράσινη ίνα, με βάση δοκιμές EN 13864 και EN 14836 και εγώ εμφανίζω 17,8 για καινούργιο με κατώτατο όριο 8, 18,1 μετά από UVB με ελάχιστο όριο 8 και μεταβολή μεταξύ νέου και UVB 2%, με ανώτατο όριο 50%. Τα ίδια ακριβώς αντικείμενα με τις ίδιες ακριβώς δοκιμές και με τα ίδια όρια περιλαμβάνει και το NF P90 112 (2016), άρα και εκεί διέρχομαι επιτυχώς. Όσον αφορά την άμμο, ο ίδιος έλεγχος μου το πρότυπο NF P90 112 2008 περιλαμβάνει έλεγχο κοκκομετρίας κατά EN 933-1, με κατώτατο όριο ελάχιστης 0,315 και ανώτατο όριο μέγιστης 1,2 χιλιοστά και εγώ εμφανίζω 0,4 και 1 αντίστοιχα, ακριβώς τα ίδια όρια με την ίδια μέθοδο δοκιμής έχει και το NF P90 112 2016, άρα προφανώς διέρχομαι επιτυχώς. Όσον αφορά τη μορφή της άμμου, το πρότυπο NF P90 112 2008 ζητά στρογγυλεμένη, το ίδιο δε και αυτό του 2016 και η δική μου ελέγχθηκε με το κοινό και για τα 2 πρότυπα, πρότυπο δοκιμής EN14955 και δείχθηκε στρογγυλεμένη και άρα διέρχομαι επιτυχώς. Η διαπερατότητα ελέγχεται και με τα 2 πρότυπα με βάση το EN 12616 με ελάχιστο όριο και για τα 2 πρότυπα 36 και εγώ έχω 360, η θρυπτικότητα ελέγχεται με P18576 και με τα 2 πρότυπα με ανώτατο όριο 30% και εμφανίζω 17%, άρα διέρχομαι και για αυτά επιτυχώς, ενώ το πρότυπο NF P90-112 2016 ζητά ελάχιστη περιεκτικότητα σε πυρίτιο 90% και η δική μου έχει 99,1%, άρα πάλι διέρχομαι επιτυχώς. Όσον αφορά το ελαστικό πλήρωσης ζητείται και με τα 2 πρότυπα δοκιμή κοκκομετρίας με βάση το EN 933-1 και περαιτέρω και για τα 2 πρότυπα, κατώτατο όριο ελάχιστης διακύμανσης 0,5 και ανώτατο όριο μέγιστου κόκκου 2,5, και εγώ εμφανίζω 0,5-2,5, άρα διέρχομαι επιτυχώς με βάση και τα 2 πρότυπα. Περαιτέρω, και τα 2 πρότυπα περιλαμβάνουν θερμοβαρυτική ανάλυση τύπου ATG επί ελαστομερούς με ελάχιστο όριο 20% και εγώ εμφανίζω 57%, αλλά και διαπερατότητα με βάση EN 12616 με κοινό όριο 36 και εμφανίζω 360, άρα διέρχομαι επιτυχώς. Όσον αφορά την κοκκομετρία μετά από γήρανση λαμβάνουν χώρα δοκιμές κατά EN 933-1, EN 13744 και EN 13817 με ζητούμενο τη μη διαφορά και αυτό κοινό και για τα 2 πρότυπα και διέρχομαι επιτυχώς έτσι, ενώ όσον αφορά την αντοχή/διατήρηση σχήματος που ελέγχεται και κατά τα 2 πρότυπα με EN 13744 και EN 13817, ζητείται δε μη

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

διαφοροποίηση και τέτοια αποδεικνύεται ότι δεν έχω. Ελέγχεται δε, και κατά τα 2 πρότυπα η μεταβολή μετά από γήρανση UVB στο χρώμα με βάση δοκιμές ISO 20105-A02 και EN 14836 με ελάχιστο 3 και εμφανίζω 3-4, όσον αφορά τη μεταβολή μετά από γήρανση και UVB στη δομή/οπτική που ελέγχεται κατά τα 2 πρότυπα με όμοιο τρόπο με EN 14836, ζητείται δε μη μεταβολή και μη μεταβολή εμφανίζω. Υπόστρωμα δεν απαιτείται και δεν είχε το προϊόν μου, άρα τα ζητούμενα περί αυτού στοιχεία στα πρότυπα NF P90 112 2008 και 2016 δεν έχουν έννομη σημασία εν προκειμένω. Όσον αφορά τη συμμόρφωση με δείκτες εμφάνισης βαρέων μετάλλων και τοξικών ουσιών, το NF P 90 112 2016 ελέγχει ΤΑ ΙΔΙΑ ΑΚΡΙΒΩΣ ΧΗΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΛΕΓΧΟΥΣ/ΔΟΚΙΜΕΣ ΑΝΑ ΧΗΜΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ, ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ NF P90 112 2008, ΑΠΛΑ ΕΧΕΙ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΣΕ ΜΕΡΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ. ΕΓΩ ΟΜΩΣ ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΩΣ ΑΝΩ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΑΝΑ ΟΥΣΙΑ ΣΤΙΣ ΙΔΙΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙΒΡΕΘΗΚΕ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ NF P90 112 2016 και ας είναι χαμηλότερα. ΆΡΑ, ΠΛΗΡΩ ΚΑΙ ΤΟ NF P90 112 2016. Ειδικότερα, ως προς τον μόλυβδο, κατά το πρότυπο του 2016, αλλά και του 2008, ελέγχεται με EN 11885 και κατά το πρότυπο του 2016 θεσπίζεται ανώτατο όριο 0,025 και εμφανίζω λιγότερο από 0,001, για το κάδμιο ελέγχεται με το ίδιο πρότυπο και ανώτατο όριο 0,005 και εμφανίζω λιγότερο από 0,001, για το ολικό χρώμιο ελέγχεται με το ίδιο πρότυπο 11885 με ανώτατο όριο 0,05 και εμφανίζω λιγότερο από 0,001, για τον κασσίτερο ελέγχεται με 11885 και ανώτατο όριο 0,04 και εμφανίζω λιγότερο από 0,001, ο ψευδάργυρος ελέγχεται με 11885 ομοίως με ανώτατο όριο 0,5 και εμφανίζω στην έκπλυση 24ωρού 0,02 και στο 48ωρο τίποτα, στον διαλυμένο οργανικό άνθρακα που ελέγχεται με EN 1484 και στα 2 πρότυπα, το πρότυπο του 2016 έχει ανώτατο όριο 50 ενώ του 2008 έχει 40 και εμφανίζω πάντως 10,1 σε έκπλυση 24ώρου και τίποτα στο 48ωρο, σε εξασθενές χρώμιο που κατά τα 2 πρότυπα ελέγχεται με NF T90043 θεσπίζεται και στα 2 πρότυπα ανώτατο όριο 0,008 και εμφανίζω λιγότερο από 0,008, στον υδράργυρο με το ισοδύναμο του EN17852, EN13506 για έλεγχο υδραργύρου και με ανώτατο όριο του NF P90112 2016 αλλά και του NF P90 112 2008, 0,001 εμφανίζω 0,0001 και σε

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

ΕΟΧ που ελέγχονται με βάση το πρότυπο DIN 381414-17 και με ανώτατο όριο 100 στο πρότυπο του 2016, εγώ εμφανίζω 2. Σημειωτέον, ότι οι φθαλάτες και οι χλωροπαράφινες αναφέρονται στο πρότυπο του 2016 για πληροφοριακούς λόγους, χωρίς θέσπιση ορίου και προαιρετικά αν επιθυμεί ο οικονομικός φορέας να εμφανίσει τέτοιες πληροφορίες, που όμως κατά το ίδιο το υπόδειγμα προτύπου του 2016 που προσκομίζω δεν συνιστούν στοιχεία που ελέγχονται για την επιτυχή περάτωση και πιστοποίηση του προϊόντος (στο δε υπόδειγμα που υποβάλλω, το εκεί ελεγχόμενο προϊόν δεν διήλθε τέτοιου ελέγχου, όμως η πιστοποίηση εμφανίζεται κατά NF P90 112 2016 στη συνέχεια). Τα παραπάνω εξάλλου προκύπτουν και από αντιπαραβολή του αποδεκτού από την αναθέτουσα, ελέγχου που υπέβαλε ο ..... με αυτό που υπέβαλα εγώ, εξ αντιπαραβολής των οποίων προκύπτει ότι ο δικός μου έλεγχος πληροί κάθε όριο και τιμή του πρώτου. ΑΡΑ ΜΕ ΤΑ ΩΣ ΑΝΩ ΑΠΕΔΕΙΞΑ ΟΤΙ ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ (ΚΑΙ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΟΥ) ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΜΟΥ ΓΙΑ ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ NF P90 112 2016 ΚΑΙ ΕΜΦΑΝΙΣΕ ΤΙΜΕΣ ΠΟΥ ΟΛΕΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΝΥΝ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΑΥΤΟΥ. ΑΡΑ ΥΠΕΒΑΛΑ ΚΑΙ ΑΠΕΔΕΙΞΑ ΜΕ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ, ΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤ' ΑΡ. 54 ΠΑΡ. 3 ΕΔ. Β' Ν. 4412/2016 ΕΙΣΗΧΘΗΣΑΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ. ΑΡΑ Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΠΛΗΡΟΥΣΕ ΚΑΘΕ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΗ, Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΟΥ 2008 ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΔΕΝ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΟΥ 2016, ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΑΠΕΔΕΙΞΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΖΗΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΥ, ΑΡΑ ΤΑ ΕΞ ΕΜΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΕΝΤΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΘΕΩΡΗΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΘΟΥΝ ΩΣ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ, ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΝΑ ΕΧΩ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΕΙ. Σε κάθε περίπτωση και δεδομένου ότι όσα ανέφερα περί του προϊόντος μου, προκύπτουν από έγγραφα που ήδη με την προσφορά μου υπέβαλα, η αναθέτουσα αν χρειαζόταν βοήθεια για την αντιπαραβολή των τιμών του

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

προϊόντος μου και των ορίων του απαιτούμενου εξ αυτής προτύπου (στοιχεία που ευθέως όσον αφορά το προϊόν μου και τις τιμές του, προκύπτουν από την προσφορά μου, ενώ όσον αφορά το ζητούμενο καταρχήν, εξ αυτής πρότυπο και τα όρια του, όφειλε η ίδια να γνωρίζει σχετικά), θα όφειλε αντί να με αποκλείσει, να με καλέσει κατ' άρ. 102 παρ. 5 Ν. 4412/2016 για διευκρινίσεις και τούτο παρότι η προσφορά μου ήταν σαφής, πλήρης και κατανοητή και ότι χρειαζόταν για την αξιολόγηση μου ούτως ή άλλως είχε υποβληθεί. Άρα, το πρότυπο NF P90 112:2008 με βάση το οποίο υπεβλήθη το οικείο πιστοποιητικό μου, εξετάζει τα ίδια χημικά και τεχνικά στοιχεία με το NF P90-112:2016 και το προϊόν μου πληροί τα όρια τόσο του πρώτου όσο και του δεύτερου, με αποτέλεσμα και οι απαιτήσεις του δεύτερου ούτως ή άλλως να πληρούνται και το πρώτο να είναι ισοδύναμο του δεύτερου. Εξάλλου, σε κανένα σημείο δεν ανέφερε η προσβαλλομένη σε ποια παράμετρο το προϊόν μου τυχόν αποτυγχάνει και δεν πληροί τα όρια του προτύπου NF P-90 112:2016 και δη σε ποιο τεχνικό χαρακτηριστικό, με ποιο όριο και ποιες τιμές συγκεκριμένα. Αλλά όλως αόριστα κρίνεται η απόρριψη της προσφοράς μου επειδή υπέβαλα το πρώτο αντί του δεύτερου και ενώ οι μετρήσεις του ενός και σε κάθε περίπτωση όπως αποτυπώνονται και μετρήθηκαν, καλύπτουν αμφότερα τα πρότυπα και κάθε επιμέρους απαίτησή τους. Τονίζω δε ότι η σελ. 7, σημ. 6 της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ της διακήρυξης δεν απαίτησε να υποβληθούν άνευ ετέρου πιστοποιητικά που πανηγυρικά και αποκλειστικά αναφέρουν ότι εκδόθηκαν ως NF P-90 112:2016, αλλά πιστοποιητικά για εργαστηριακή δοκιμή, σύμφωνη με το πρότυπο NF P-90 112:2016, πράγμα που σημαίνει ότι η εργαστηριακή δοκιμή θα πρέπει απλώς να αποδεικνύει συμμόρφωση με τα όρια και τα χαρακτηριστικά του παραπάνω προτύπου (άρα αρκεί κάθε έλεγχος αρκεί τα αποτελέσματά του να είναι τέτοια που πληρούν τις απαιτήσεις του προτύπου αυτού) και όχι υποχρεωτικά να έχει συνταχθεί ο ίδιος ο έλεγχος αποκλειστικά με το NF P-90 112:2016. Σε κάθε περίπτωση ούτως, είναι εσφαλμένη και άρα ακυρωτέα η ως άνω βάση αποκλεισμού μου, επί τω τέλει άνευ ετέρου επαναφοράς μου στον διαγωνισμό.

B. Επικουρικά δε προβάλλω, ότι εφόσον κριθεί ως νόμιμος, όλως εσφαλμένα, ο λόγος αποκλεισμού μου περί του NF P 90 112, θα πρέπει να αποκλειστεί και

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

η προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου ..... Τούτο, διότι αν ισχύει τούτο, ότι δηλαδή ο έλεγχος θα πρέπει αποκλειστικά να έχει συνταχθεί με βάση το πρότυπο NF P-90 112:2016 και όχι απλά να συμμορφώνεται με τα όρια του τελευταίου (και φυσικά και παλιότερος του 2016 έλεγχος για ένα προϊόν με στοιχεία που υπερκαλύπτουν τα παλιά και τα νέα πρότυπα, θα ήταν αρκετός), τότε θα πρέπει να αποκλειστεί και ο ....., αφού ο υποβληθείς έλεγχος NF P-90 112, με αρ. αναφοράς R171438-A1 που υπέβαλε, μόνο στην επικεφαλίδα του αναφέρεται σε NF P-90 112 2016, αλλά στο ίδιο του το περιεχόμενο ρητά αναφέρει ότι «Συνοψίζοντας το δείγμα που δοκιμάστηκε «MAXIMA R» της HATKO πληροί τις απαιτήσεις αθλητικής απόδοσης του προτύπου NF P-90 112 (02/2008) και του ευρωπαϊκού προτύπου NF EN 15330-1 (10/2013): προδιαγραφές σχετικές με τις επιφάνειες συνθετικού χλοοτάπητα που αποσκοπεί στην ποδοσφαιρική χρήση». Άρα, ο έλεγχος του ..... ρητά αναφέρεται μόνο στο πρότυπο NF P-90 112 του 2008, ουδόλως δε σε συμμόρφωση με το οικείο αντίστοιχο πρότυπο του 2016. Και μάλιστα, το παραπάνω κείμενο είναι ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟ ΚΑΤΑ ΛΕΞΗ με το κείμενο που αναφέρεται επακριβώς στο δικό μου υποβληθέν πιστοποιητικό R150612-A1 (που έχει μόνη διαφορά την επικεφαλίδα στο εξώφυλλο, αλλά όχι το ουσιαστικό κείμενο διαπίστωσης συμβατότητας και τήρησης συγκεκριμένων προτύπων), σελ. 9, οπότε είναι παράλογο και άνισο το ένα πιστοποιητικό να κρίνεται επαρκές, ήτοι του ..... και το άλλο ανεπαρκές, ήτοι το δικό μου. Επομένως, κατ' εφαρμογή του ενιαίου μέτρου κρίσης, άλλως κατ' εφαρμογή της βάσης εννόμου συμφέροντος μου περί ματαίωσης του διαγωνισμού με τον αποκλεισμό του ως άνω μόνου αποδεκτού μετέχοντος και έτσι επαναπροκήρυξης του διαγωνισμού, προκειμένου να υποβάλω νέα προσφορά, πράγμα για το οποίο προτίθεμαι, όπως ήδη ανωτέρω ανέλυσα, θα πρέπει, αν τυχόν απορριφθεί ο ως άνω λόγος μου και κριθώ νομίμως αποκλειστέος βάσει της ως άνω βάσης αποκλεισμού μου, να αποκλεισθεί και ο .....

ΤΡΙΤΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΠΡΩΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ .....) Κατά το άρ. 3 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗ με αρ. πρωτ. .... της

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

διακήρυξης, τέθηκαν ως επί ποινή αποκλεισμού ελάχιστες προδιαγραφές του προσφερόμενου χλοοτάπητα τα εξής τεχνικά στοιχεία: “ΑΡΘΡΟ 3ο ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ 7. Παροχή γραπτής εγγύησης, το λιγότερο οκτώ (8) έτη, από την προμηθεύτρια εταιρεία για τον προσφερόμενο τάπητα”. Κατά το άρ. 6.6 της διακήρυξης ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ορίζεται ότι “Ειδικά για τον χλοοτάπητα προβλέπεται προσκόμιση εγγύησης κατ’ ελάχιστον 8 ετών από την ημερομηνία παραλαβής του έπειτα από την τοποθέτησή του και την παραλαβή του. Κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας, ο ανάδοχος ευθύνεται για την καλή λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας. Επίσης, οφείλει κατά τον χρόνο της εγγυημένης λειτουργίας να προβαίνει στην προβλεπόμενη συντήρηση και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε βλάβη με τρόπο και σε χρόνο που περιγράφεται στις τεχνικές προδιαγραφές και στα λοιπά τεύχη της σύμβασης”. Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση απαιτείτο μια εγγύηση της εταιρείας που θα προμηθεύσει τον προσφέροντα με τον χλοοτάπητα, η οποία θα έπρεπε να παρέχει κάλυψη βλαβών και φθορών επί 8 έτη τουλάχιστον. Α. Ο δε ..... υπέβαλε εγγύηση της ..... που αναφέρει «Εγγύηση 8 ετών που μειώνεται κατά 12,5% ετησίως», δηλαδή εγγύηση με απομειούμενη κάλυψη που έως το τέλος του 1ου έτους, 100% της αξίας του προϊόντος, έως το τέλος του 2ου έτους, 87,5% της αξίας του, έως το τέλος του 3ου έτους 75%, έως το τέλος του 4ου έτους 62,5%, έως το τέλος του 5ου έτους 50%, έως το τέλος του 6 ου έτους 37,5%, έως το τέλος του 7ου έτους 25% και εξής και έως το τέλος του 8ου έτους 12,5%. Επίσης, η ίδια εγγύηση θέτει την εξής επιφύλαξη «Εγγύηση 8 ετών ότι το σύστημα συνθετικού χλοοτάπητα δεν θα αποτύχει εξαιτίας... Εφαρμογή/εγκατάσταση του συστήματος σε περίπτωση που η ..... κάνει την εγκατάσταση». Επομένως, η εγγύηση κατασκευαστή που υπέβαλε ο ως άνω προσφέρων δεν πληροί ούτε τα λίαν στοιχειώδη, αφού όχι απλά δεν καλύπτει σε πλήρες επίπεδο και για το ελάχιστο απαιτούμενο διάστημα 8 ετών την αξία του τάπητα, αλλά στην πραγματικότητα μετά το 1ο έτος καλύπτει φθορές ανερχόμενες σε μέρος και μάλιστα όλο και πιο μειούμενο της αξίας του. Μάλιστα, μετά το 5ο έτος δεν καλύπτεται πια ούτε η μισή αξία του προϊόντος, κατά το 8ο δε έτος καλύπτεται ένα εντελώς στοιχειώδες ποσό. Στην

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

πραγματικότητα αυτό που υπεβλήθη ως «θετής εγγύηση» δεν είναι καν εγγύηση, αφού αυτονόητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί η όποια κάλυψη ως εγγύηση είναι η κάλυψη της αξίας τουλάχιστον του υπό εγγύηση προϊόντος. Τι είδους αξία καλύπτεται όταν ήδη από τον 2ο χρόνο και έπειτα η κατασκευάστρια εγγυάται σε όλο και πιο χαμηλότερο όριο; Είναι δε βέβαιο ότι όποτε απαιτηθεί επιδιόρθωση, αντικατάσταση μερών και φθορών του προϊόντος, η αναθέτουσα θα πρέπει να πληρώσει τη διαφορά, αφού μάλιστα όσο θα περνάνε τα χρόνια και ενώ η πιθανότητα εμφάνισης φθορών θα αυξάνεται, το αντικείμενο κάλυψης θα μειώνεται όλο και περισσότερο μέχρι να φθάσει σε εντελώς συμβολικά επίπεδα, με αποτέλεσμα να αυξάνεται και ο κίνδυνος και το κόστος της αναθέτουσας. Κατ' αποτέλεσμα, η εγγύηση που υπεβλήθη δεν πληροί τα απαιτούμενα γιατί πολύ απλά δεν εγγυάται την αξία του προϊόντος κατά την απαιτηθείσα οκταετή διάρκεια ούτε καν εμφανίζει απλά κάποιους επιμέρους όρους και προϋποθέσεις, αλλά αυτομάτως περιορίζει την εγγύηση, δηλαδή τον βαθμό κάλυψης όχι απλά σε μέρος της αξίας του προϊόντος, αλλά μάλιστα πολύ μικρό από ένα σημείο της απαιτούμενης διάρκειας και μετά. Αν αυτό αρκούσε, τότε με την ίδια λογική θα ήταν δυνατόν να υποβληθεί και εξαρχής περιορισμένη εγγύηση που θα κάλυπτε πχ το 5% της αξίας του τάπητα, αρκεί αυτή η όλως ανεπαρκής για την κάλυψη και εξασφάλιση των τεθέντων με τη διακήρυξη συμφερόντων της αναθέτουσας, να διαρκούσε ονομαστικά για 8 χρόνια. Β. Επίσης και αυτοτελώς, η ως άνω εγγύηση πάσχει διότι περιορίζει την κάλυψη αποτυχημένης εφαρμογής μόνο σε περίπτωση εγκατάστασης από τον ίδιο τον κατασκευαστή, πράγμα που όμως δεν θα λάβει χώρα εν προκειμένω κατά την προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου. Άρα, η εγγύηση που υπέβαλε δεν καλύπτει την εφαρμογή/εγκατάσταση του προϊόντος και κάθε πρόβλημα τυχόν προκύψει από σφάλμα κατά τη διαδικασία αυτή, αφού δεν θα εκτελεσθεί από τον ίδιο τον κατασκευαστή (που δεν είναι ο προσφέρων ούτε υπεργολάβος του προσφέροντος ούτε τυγχάνει επίκλησης ως τρίτος οικονομικός φορέας και κατά την προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου, η εγκατάσταση θα λάβει χώρα από τον ίδιο και όχι από τον κατασκευαστή), με αποτέλεσμα η εγγύηση να είναι ουσιωδώς ελλιπής και προς τούτο το αυτοτελές στοιχείο της. ΤΟΝΙΖΩ:

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

δεν αναφέρει τυχόν επιφύλαξη και περιορισμό υπό τον όρο εν γένει ορθής εγκατάστασης, πράγμα κατανοητό και αυτονόητο, αλλά περιλαμβάνει περιορισμό βάσει του ποιος θα εκτελέσει την εγκατάσταση. Γ. Περαιτέρω, αυτοτελώς και επιπλέον των ανωτέρω, η εγγύηση αυτή επιπλέον αναφέρει ότι «δεν ισχύει εάν... εξαιρετικές καιρικές συνθήκες... υπερβολική χρήση του γηπέδου... προβλήματα που προκαλούνται από ξένα υλικά». Οι όροι αυτοί που απαλλάσσουν τον παραγωγό-εγγυητή από τις ευθύνες του και μάλιστα αναιρούν την εγγύηση συνολικά είναι όλως αόριστοι, ανοικτοί σε κάθε μονομερή ερμηνεία εκ μέρους του και παρέχοντας σε αυτόν ανεξέλεγκτο περιθώριο να κρίνει κατά το δοκούν αν θα καλύψει ή όχι το όποιο ελάττωμα. Κανένα ποσοτικό στοιχείο για την υπερβολική χρήση και από ποιο όριο και μετά δεν θα καλύπτει η εγγύηση, κανένα στοιχείο και προσδιορισμός για το ποιες καιρικές συνθήκες είναι κατά την έννοια της εγγύησης εξαιρετικές, ούτε κανένας προσδιορισμός περί του τι είδους ξένα υλικά και κατά ποια επαφή (σκόνη, λάσπη ή ακόμη και η άμμος που θα χρησιμοποιηθεί στην εγκατάσταση ή ακόμη και το μηχάνημα εγκατάστασης) θα θεωρηθεί ότι πληροί τη ρήτρα απαλλαγής του εγγυητή-παραγωγού. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα πλήρη απροσδιοριστία και πλήρη ανέλεγκτη ελευθερία του εγγυητή να μην καλύψει το προϊόν. Άρα, η εγγύηση δεν καλύπτει τα ζητούμενα της διακήρυξης διότι δεν παρέχει καν την καταρχήν απαιτούμενη δέσμευση του εγγυητή προς κάλυψη του προϊόντος. Τονίζω ότι δεν πρόκειται για κάποιες τυχόν αυτονόητες επιφυλάξεις, αλλά ρήτρες που **ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΑΙΡΟΥΝ ΠΛΗΡΩΣ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ**, στη οποία σκοπεύει η ζητούμενη εγγύηση. Σημειωτέον δε, ότι αυτές οι ελλείψεις δεν συνιστούν απλώς ασάφειες δυνάμενες να αρθούν με διευκρινίσεις, αλλά **ΡΗΤΡΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΙΤΙΟΛΟΓΗΤΗΣ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ** που αναιρούν έτσι εξ αρχής την εγγύηση και τη ζητούμενη δεσμευτικότητα της και την καθιστούν ούτως εν τοις πράγμασι προαιρετική για τον κατασκευαστή. Άρα, αποτελούν ελλείψεις του ίδιου του απλού απαιτούμενου περιεχομένου της εγγύησης να καλύπτεται το προϊόν με εγγύηση κατασκευαστή. Εξάλλου, την εγγύηση δεν την εκδίδει ο προσφέρων για να τη διευκρινίσει. Αντίθετα, η το πρώτον ευχέρεια υποβολής νέας εγγύησης προς αντικατάσταση της υποβληθείσας, με

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

ανάλυση των περιορισμών της εγγύησης θα συνιστούσε το πρώτον υποβολή εγγύησης και δέσμευσης του κατασκευαστή για κάλυψη του προϊόντος, στη θέση μιας ήδη υποβληθείσας που δεν καλύπτει τα ζητούμενα και συγκεκριμένα εν προκειμένω συνιστά μια μη πλήρη κατά το μέρος που αφορά τη δέσμευση του εγγυητή, εγγύηση. Άρα, για καθεμία από τις ως άνω 3 κατηγορίες ελλείψεων της αυτοτελώς, η ως άνω εγγύηση δεν πληροί τους όρους της διακήρυξης και επομένως, η προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου τυγχάνει άνευ ετέρου αποκλειστέα και η προσβαλλομένη έσφαλε καθ' ο μέρος τον έκρινε αποδεκτό.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ .....)

Α. Κατά το άρ. 3 του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΗ με αρ. πρωτ. .... της διακήρυξης, τέθηκαν ως επί ποινή αποκλεισμού ελάχιστες προδιαγραφές του προσφερόμενου χλοοτάπητα τα εξής τεχνικά στοιχεία: “ΑΡΘΡΟ 3ο ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ 1. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ Οι προδιαγραφές του συνθετικού χλοοτάπητα και των υλικών πλήρωσης θα πρέπει επί ποινή αποκλεισμού να έχουν τα εξής τεχνικά χαρακτηριστικά κατ' ελάχιστον: Περιγραφή ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ... Τούφες ανά M2: 8.490, Συνολικό βάρος νήματος: 1490 γρ/μ2, Χαρακτηριστικά Στήριξης, 2.565 γρ/μ2”. Άρα, τα παραπάνω στοιχεία ήταν ακριβώς τα ΕΛΑΧΙΣΤΑ ανά τεχνικό στοιχείο και χαρακτηριστικό, όρια που θα έπρεπε να καλύπτει επί ρητή ποινή αποκλεισμού ο προσφερόμενος χλοοτάπητας, άρα κάθε απόκλιση από έστω και ένα εξ αυτών των ελάχιστων στοιχείων, έπρεπε να επιφέρει αποκλεισμό της προσφοράς. Σημειωτέον, ότι στο πλαίσιο των εργαστηριακών ελέγχων ....., καταγράφονται δύο κατηγορίες τιμών ανά προδιαγραφή υποβαλλόμενου προς έλεγχο προϊόντος. Πρώτον, τα τεχνικά χαρακτηριστικά που ο κατασκευαστής ΔΗΛΩΝΕΙ ότι έχει το ελεγχόμενο προϊόν. Δεύτερον, οι τιμές που ανευρίσκονται κατά τον εργαστηριακό έλεγχο του προϊόντος. Τούτο συμβαίνει διότι στην πραγματικότητα, προκειμένου να πιστοποιηθούν τα τεχνικά χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, ελέγχονται με βάση τις δηλωθείσες τιμές, προκειμένου να εντοπιστεί η απόκλιση, μεταξύ ελεγμένων και δηλούμενων και τούτο διότι η πιστοποίηση της ..... επιτρέπει συγκεκριμένα όρια ανώτατων/κατώτατων

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

αποκλίσεων μεταξύ τιμών δήλωσης και τιμών κατόπιν ελέγχου, αναλόγως πάντα επιμέρους τεχνικού χαρακτηριστικού. Ο προσφερθείς από τον μόνο αποδεκτό συμμετέχοντα ..... χλοοτάπητας, κατά τον ίδιο τον εργαστηριακό έλεγχο ..... που αυτός υπέβαλε με την προσφορά του, με την εμπορική επωνυμία ..... (...) φέρει τα εξής χαρακτηριστικά κατά το ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ, όπου παρατίθενται τα εργαστηριακά ευρεθέντα στοιχεία κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε: «Μάζα Τάπητα ανά Μονάδα Επιφανείας 2.564 γρ/μ²», δηλαδή 1 γραμμάριο λιγότερο από τα 2.565 γρ/μ² που απαιτούντο ως ελάχιστα, «Βάρος νήματος 1.489 γρ/μ²» αντί 1.490 γρ/μ² απαιτούντο ως ελάχιστα. Περαιτέρω, στο Κεφ. 2 του ελέγχου του ΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ), όπου παρατίθενται τα δηλούμενα από τον παραγωγό τεχνικά στοιχεία του χλοοτάπητα, δηλαδή αναφέρονται τα καταρχήν αναφερόμενα από τον ίδιο ως τεχνικά χαρακτηριστικά του, τα οποία με τη σειρά τους ελέγχονται από τα ειδικά tests στο Κεφάλαιο 4, βλ. παραπάνω, αναγράφεται «Αριθμός Τουφών/μ² 7.875» αντί 8.490 που απαιτούντο ως ελάχιστες και «Βάρος Στοίβας» δηλαδή Βάρος Νήματος 1.410 γρ/μ², αντί 1.490 γρ/μ² που απαιτούντο κατά τα παραπάνω. Άρα, η δήλωση του κατασκευαστή ήδη αποκλίνει ως προς 2 κατά τα ως άνω αυτοτελείς προδιαγραφές, είναι δε μικρότερη ως προς τα ελάχιστα ανά έκαστη εκ των δύο παραπάνω προδιαγραφών, ήτοι στο Βάρος Νήματος και στον Αριθμό Τουφών, ενώ και μόνη της έστω μία από αυτές τις αποκλίσεις προς τα κάτω από τα ελάχιστα απαιτούμενα αρκούσε για την απόρριψη της προσφοράς. Εν συνεχεία, ο ίδιος ο εργαστηριακός έλεγχος επί τη βάση του οποίου διακριβώθηκαν τα αληθή τεχνικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, απέδειξε πρώτον, ότι στην προδιαγραφή Βάρος Νήματος, εμφανίζεται και πάλι μικρότερη τιμή, από την ελάχιστη απαιτούμενη, άρα η προδιαγραφή αυτή δεν πληρούται ούτε κατά τη δήλωση του υποβάλλοντος το προϊόν προς έλεγχο, προμηθευτή ούτε κατά τον εργαστηριακό αυτό έλεγχο. Ο ίδιος έλεγχος απέδειξε δε ότι δεν πληρούται η ελάχιστη τεθείσα από τη διακήρυξη τιμή Μάζας, δηλαδή Βάρους ανά μονάδα επιφανείας, αφού ενώ η αρχική δήλωση κατασκευαστή ανέφερε 2.700 γρ/μ², ο έλεγχος απέδειξε μόλις 2.564 γρ/μ² και άρα μικρότερη τιμή από τα 2.565 γρ/μ². Επιπλέον, όσον αφορά τον αριθμό

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

τουφών, και μεν ο έλεγχος δείχνει 8.490 ανά μ^2 , αλλά η ίδια η δήλωση κατασκευαστή δείχνει 7.875 ανά μ^2 . Επομένως, ακόμη και αν υποτίθετο ότι το κρίσιμο μέγεθος δεν ήταν αυτό της δήλωσης κατασκευαστή αλλά του ελέγχου μόνο και άρα ότι τυχόν ακόμη και αν το προϊόν κατά τη δήλωση κατασκευαστή δεν πληροί την εκάστοτε προδιαγραφή, θεωρηθεί πως δήθεν αρκεί η ανεύρεση τιμής στον έλεγχο, που την πληροί, με αποτέλεσμα να θεωρηθεί ότι πληρούται ο Αριθμός Τουφών, τότε σε κάθε περίπτωση και υπό την ίδια ακριβώς λογική, δεν πληρούται η προδιαγραφή Συνολικού Βάρους Τάπητα, αφού ως προς αυτή και μεν η δήλωση κατασκευαστή αναφέρει τιμή που υπερβαίνει τα ελάχιστα ζητούμενα από τη διακήρυξη, αλλά η εργαστηριακή τιμή είναι μικρότερη της ελάχιστα απαιτούμενης. Επομένως: 1. Όσον αφορά το Βάρος Νήματος, η προδιαγραφή δεν πληρούται ούτε κατά τη δήλωση κατασκευαστή ούτε κατά τον εργαστηριακό έλεγχο. 2. Όσον αφορά το Συνολικό Βάρος Τάπητα, η προδιαγραφή δεν πληρούται κατά τον εργαστηριακό έλεγχο. 3. Όσον αφορά τον Αριθμό Τουφών/Συρραφών, η προδιαγραφή δεν πληρούται κατά τη δήλωση κατασκευαστή. Επομένως, η προδιαγραφή ΒΑΡΟΣ ΝΗΜΑΤΟΣ ούτως ή άλλως δεν πληρούται, ενώ όσον αφορά τις άλλες 2, ήτοι Συνολικό Βάρος Τάπητα και Αριθμό Τουφών και αυτές δεν πληρούνται αφού θα έπρεπε να πληρούνται και κατά τη δήλωση κατασκευαστή και κατά τα αποτελέσματα του ελέγχου. Όμως, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι κρίσιμη τιμή είναι μόνο η μία, πχ του ελέγχου ή πχ της δήλωσης κατασκευαστή, τότε αυτομάτως δεν πληρούται η μία εκ των δύο, αφού αν γίνει δεκτή η εκδοχή περί επάρκειας πλήρωσης κατά δήλωση κατασκευαστή, τότε το προϊόν πάσχει ως προς την προδιαγραφή Αριθμού Τουφών, ενώ αν αντίστροφα αρκεί το αποτέλεσμα του εργαστηριακού, τότε πάσχει ως προς το Συνολικό Βάρος Τάπητα. Άρα, υπό οποιαδήποτε εκδοχή, το προϊόν αποκλίνει ως προς τις ανωτέρω 3 αυτοτελείς προδιαγραφές και σε κάθε περίπτωση επί των 2 εξ αυτών, ήτοι του Βάρους Νήματος και του Συνολικού Βάρους Τάπητα ή του Βάρους Νήματος και του Αριθμού Τουφών, και σε κάθε εν τέλει περίπτωση επί της αρκούσας για τον αποκλεισμό του 1, δηλαδή του Βάρους Νήματος. Β. Επιπλέον των παραπάνω, στο Κεφ. 6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ (ΤΕΧΝΗΤΗ, ΦΩΤΟΣ, ΝΕΡΟΥ) του εργαστηριακού ελέγχου

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

..... του προϊόντος του ....., προκύπτει ότι το προϊόν χλοοτάπητα του ..... συνίσταται από 2 νήματα, εκ των οποίων το 1ο στην παράμετρο Ελέγχου ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΕΧΝΗΤΗ ΓΗΡΑΝΣΗ, εμφανίζει στην Κλίμακα Γκριζου, τιμή 3 και το 2ο εμφανίζει τιμή 4. Όμως, η διακήρυξη ρητά κατά τα ανωτέρω έθεσε ως ελάχιστη προϋπόθεση και μάλιστα για το όλο στοιχείο του χλοοτάπητα, άρα για το σύνολο του νήματος, επομένως και των τουφών του που συναπαρτίζονται ομού από τα 2 νήματα, τιμή σταθερότητας και αντοχής σε επίδραση φωτός, μεγαλύτερη του 4 στην κλίμακα γκρι 1-5. Επομένως, κανένα από τα 2 νήματα δεν πληροί την παραπάνω προδιαγραφή, αφού εμφανίζουν τιμή 3 και 4 αντίστοιχα, δηλαδή μικρότερη και ίση με 4, ενώ απαιτείτο τιμή μεγαλύτερη από 4 («>4»). Ακόμη δε, και αν υποθεθεί ότι η διακήρυξη απαιτούσε τιμή «μικρότερη/ίση» από 4, δηλαδή τουλάχιστον 4 (που θα αποτυπωνόταν όμως όχι «>4», αλλά «>=4»), ΚΑΙ ΠΑΛΙ το προϊόν δεν πληροί την απαίτηση, αφού το ένα εκ των δύο νημάτων που συγκροτούν κάθε ίνα, εμφανίζει τιμή μικρότερη σε κάθε περίπτωση του 4, ήτοι 3 και επομένως, σε κάθε περίπτωση το απαιτούμενο τεχνικό χαρακτηριστικό δεν πληρούται, αφού εξάλλου και εν τοις πράγμασι, η ίνα θα έχει γκριζάρει και φθαρεί σε επίπεδο ίνας χαμηλότερης ποιότητας, ήδη σε συνθήκες που ορίζουν την τιμή «3», αφού ήδη σε αυτό το επίπεδο, η ίνα κατά το ένα νήμα της θα έχει ήδη φθαρεί. Είναι αυτονόητο δε ότι όταν για παράδειγμα απαιτείται ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό για τις ρόδες ενός αυτοκινήτου, αυτό θα πρέπει να συντρέχει και για τις 4 ρόδες και όχι για 1, 2 ή 3 από αυτές. Σημειωτέον, ότι οι 2 ίνες δεν είναι εναλλακτικές μεταξύ τους, ώστε να αρκεί η μία εξ αυτών να πληροί την προδιαγραφή, αλλά και οι 2 μαζί αποτελούν δομικά υλικά του ίδιου και ενιαίου προϊόντος. Σημειωτέον, ότι και το πιστοποιητικό ελέγχου EN 15330 και NF P-90 112 που υπέβαλε κατ' απαίτηση της διακήρυξης, ελέγχει τις ίνες και στις 2 ακτινοβολίες που συνθέτουν το ηλιακό φως, δηλαδή την ηλιακή ακτινοβολία, ήτοι την UVA και την UVB και αναφέρει αντοχή σε UVA της ανοιχτόχρωμης ίνας 4 και της σκουρόχρωμης ίνας 4 και μετά από UVB της ανοιχτόχρωμης ίνας 3 και της σκουρόχρωμης 4. Έτσι και από αυτό το πιστοποιητικό προκύπτει ότι το παραπάνω προϊόν δεν έχει για καμία ίνα του αντοχή σε ακτινοβολία που πληροί την απαιτούμενη,

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

μάλιστα δε η μία ίνα εμφανίζει αντοχή 3 σε UVB και σε κάθε περίπτωση μικρότερη αντοχή της απαιτηθείσας. Συνεπώς, εκτός των άλλων, το προϊόν που προσέφερε ο ..... δεν πληροί την προδιαγραφή Σταθερότητας σε επίδραση Φωτός και τούτο υπό κάθε εκδοχή και ερμηνεία και ακόμη και υπό την ευμενέστερη και ελαστικότερη υπέρ του διαγωνιζομένου. Σημειωτέον, ότι κατά τον εργαστηριακό έλεγχο 15330 που υπέβαλα με την προσφορά μου, πληρώ καθεμία από τις παραπάνω 4 προδιαγραφές με σαφέστατο τρόπο και συγκεκριμένα, εμφανίζων Αριθμού Τουφών κατά δήλωση παραγωγού μου 9.450 και κατά τον έλεγχο 10.156 αντί των 8.490 γρ/μ² που απαιτούντο, Μάζα ανά μονάδα επιφανείας 3.579 γρ/μ² κατά δήλωση παραγωγού και 3.725 κατά τον έλεγχο αντί των 2.565 γρ/μ², Βάρος Νήματος 1.992 γρ/μ² κατά δήλωση παραγωγού και 1.940 γρ/μ² κατά τον εργαστηριακό έλεγχο αντί των 1.490 γρ/μ² που απαιτούντο, και Αντοχή σε μεταβολή χρώματος από έκθεση σε φως σε Κλίμακα Γκρι, 4-5 σε φως και 4-5 σε σκοτάδι. Άρα, για καθένα εκ των ως άνω λόγων και για την παράβαση καθεμίας από τις παραπάνω προδιαγραφές και δη για έκαστη αυτοτελώς και με μία μόνο αρκούσα για την απόρριψη του, η προσφορά του ..... ήταν αποκλειστέα και η προσβαλλόμενη έσφαλε καθ' ο μέρος τον έκρινε αποδεκτό.

ΠΕΜΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΤΡΙΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ .....) Κατά το ..... handbook of requirements Οκτωβρίου 2015 όπως ισχύει η πιστοποίηση .....Quality και ..... Quality Pro δηλαδή το σήμα καταλληλότητας για συγκεκριμένο χλοοτάπητα δεν συνίσταται απλά σε ένα εργαστηριακό έλεγχο ενός καταρχήν προϊόντος αποσυνδεδεμένου από εγκατάσταση σε γήπεδο, αλλά αυτός αποτελεί το πρώτο από 4 βήματα, σελ. 4 Handbook, με επίσης απαιτούμενα μια εγκατάσταση σε γήπεδο, τον έλεγχο επί της εγκατάστασης και εν τέλει το Field Certificate που οδηγεί στην πιστοποίηση του προϊόντος συνθετικού χλοοτάπητα με τη σήμανση ..... quality η ..... quality pro. Η διακήρυξη και το Παράρτημα της μελέτης της διακήρυξης απαιτούν ως απαραίτητο στοιχείο της τεχνικής προσφοράς εκτός των άλλων και «Πιστοποιητικό .....ή ..... (2015 edition και έπειτα) για τον αντίστοιχο χλοοτάπητα.» επί ποινή αποκλεισμού και μάλιστα κατά τον όρο

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

2.4.3.2 αλλά και ειδικά τον όρο 2.4.3.1.δ της διακήρυξης τούτο συγκεκριμένα και ρητά έπρεπε ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ να υποβληθεί με την τεχνική προσφορά. Ο ΝΥΝ προσωρινός ανάδοχος δεν υπέβαλε το πιστοποιητικό αυτό για το προσφερόμενο από αυτόν προϊόν και άρα είναι αποκλειστέος, η δε προσβαλλόμενη έσφαλε κατά το μέρος που τον έκρινε αποδεκτό. Εξάλλου κατά τα ανωτέρω κανένα από τα υποβληθέντα έγγραφα του δεν αναπληρώνει την έλλειψη αυτή διότι δεν αποτελεί και δεν αποδεικνύει την κατοχή σήματος καταλληλότητας ..... Quality ή ..... Quality Pro, αφού δεν πιστοποιεί την έγκριση από τη ..... γηπέδου με εγκατεστημένο τέτοιο χλοοτάπητα (field certificate), στοιχείο απαραίτητο [βλ παραπάνω] και έτσι περιεχόμενο και απαραίτητη προϋπόθεση για μια τέτοια πιστοποίηση καταλληλότητας. Ο δε εργαστηριακός έλεγχος ..... lab test που υπέβαλε κατά τα ανωτέρω αποτελεί μόνο ένα από τα περισσότερα στοιχεία που μαζί απαιτούνται για την έκδοση τέτοιας πιστοποίησης και δεν αναπληρώνει την έλλειψη της ούτε συνιστά ισοδύναμο με αυτή τη σήμανση και αυτό ενώ η πιστοποίηση ..... Quality / ..... Quality PRO (η απαίτηση της οποίας αυτονόητα παραπέμπει στις απαιτήσεις της ..... για την έκδοση της και τις κατά τα εγχειρίδια της απαιτήσεις και διαδικασίες οι οποίες έτσι ενσωματώνονται στο κανονιστικό περιεχόμενο της διακήρυξης) αποτελούσε κατά τα ανωτέρω με σαφήνεια και ρητά επί ποινή αποκλεισμού στοιχείο της εξαρχής προσφοράς και όχι απλά ένα στοιχείο που αρκούσε εν γένει να κατέχεται από τον προσφέροντα και το προϊόν του, αντίθετα ρητά απαιτήθηκε να υποβληθεί με τον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς κατά τον όρο 2.4.3.1δ. Άρα εσφαλμένα η προσβαλλόμενη αποδέχθηκε την προσφορά του προσωρινού αναδόχου η οποία και μόνο λόγω αυτής της έλλειψης ήταν εξαρχής και ασχέτως άλλων πλημμελειών της προσφοράς του, άνευ ετέρου απορριπτέα χωρίς καν δυνατότητα συμπλήρωσης της έλλειψης με διευκρινίσεις αφού αυτές δεν δύνανται να οδηγήσουν στην εκ πρώτον υποβολή ρητά απαιτούμενου επί ποινή αποκλεισμού με την προσφορά εγγράφου».

14. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της ισχυρίζεται αυτολεξεί ότι: «Η 97/2019 απόφαση της Ο.Ε. που προσβάλλεται με την Προδικαστική

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Προσφυγή του θέματος, αποτελεί στάδιο της κατά νόμο διαγωνιστικής διαδικασίας και λαμβάνει υπόψη της τα πρακτικά που συνέταξε η οριζόμενη για την προμήθεια Επιτροπή Αξιολόγησης. Όπως ενημερωθήκαμε και καταγράφεται και στην απόφαση, η προσφορά του προσφεύγοντα δεν έγινε δεκτή για συγκεκριμένους λόγους. Τα όσα αναφέρονται στην προσφυγή, με πλήθος εξειδικευμένων επιστημονικών και τεχνικών λεπτομερειών και νομικών προεκτάσεων, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν από εμάς, διότι ότι ο Δήμος δεν έχει το ρόλο και ούτε διαθέτει εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό που να απασχολείται ως ομάδα ειδικών πραγματογνωμόνων, επί ενός βιομηχανικού σχεδιασμού και εργοστασιακά παραγόμενου προϊόντος όπως ο συνθετικός χλοοτάπητας. Ο Δήμος, μέσω των Υπηρεσιών του, επιδιώκει μια επαρκή στάθμη προσδιορισμού (μελέτη) και αξιολόγησης (διαγωνισμός) προδιαγραφών των κατά περίπτωση ζητούμενων προϊόντων, που με συγκεκριμένο και πιστοποιημένο κατά το δυνατό τρόπο, θα αποδώσουν το καλύτερο αποτέλεσμα. Έτσι λοιπόν, κατά την άποψη μας και ύστερα από ενημέρωσή μας από τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία υπαλλήλους, σας εκφράζουμε τις απόψεις μας ως κάτωθι:

1. Η κατάθεση δειγμάτων χλοοτάπητα από τους οικονομικούς φορείς προβλεπόταν στην μελέτη. Επί της ουσίας, αυτό εξητήθη διότι είναι πάντα καλύτερο να μπορεί κανείς με ίδια αντίληψη και με χρήση κοινής λογικής και μέσων, να μπορεί να διαπιστώσει κάποια κρίσιμα κατά την άποψη της Υπηρεσίας και προφανώς μετρήσιμα χαρακτηριστικά, που να συμβαδίζουν με τα αναφερόμενα στα πιστοποιητικά που το συνοδεύουν. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυτό το χαρακτηριστικό είναι το ύψος του πέλους που ορίστηκε στα 60 χιλιοστά. Η εμπειρία δείχνει ότι το ύψος του πέλους είναι ένα επιθυμητό τεχνικό χαρακτηριστικό, που επιδιώκεται όταν υπάρχουν οι απαιτήσεις για μια εξαιρετικής ποιότητας χλοοτάπητα που ο Δήμος αναζητεί. Ο προσφεύγων αναφέρει, μεταξύ άλλων ότι, αυτό το εύκολα μετρήσιμο μέγεθος δε διαπιστώθηκε σωστά και ότι απέδειξε εκ των υστέρων στην Επιτροπή ότι τηρεί την επί ποινή αποκλεισμού προδιαγραφή. Όπως ενημερωθήκαμε από την επιτροπή, η μέτρηση του ύψους του πέλους έγινε με όλα τα όργανα μετρήσεων που διατίθενται και σε καμία περίπτωση και με κανένα τρόπο και σε

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

κανένα σημείο του δείγματος δεν προέκυψε το προδιαγραφόμενο ύψος. Ο Προσφεύγων κατά την επίσκεψή του στην Υπηρεσία, θέλοντας να πείσει την Επιτροπή ότι έχει κάνει λάθος εκτίμηση, μέτρησε το μήκος της ίνας, ελεύθερης συμπεριλαμβανομένου του τμήματος του «κόμπου» με τον οποίο στερεώνεται αυτή στο ταπητουπόβαθρο και αυτό δεν έγινε δεκτό όπως είναι φυσικό καθώς η έννοια ύψους πέλους και μήκους ίνας είναι διαφορετικές. Τα περί κακής φύλαξης ή μεταφοράς κλπ που υπονοεί για το δείγμα που προσκόμισε -εμμέσως παραδεχόμενος την μη κάλυψη της προδιαγραφής για την οποία ενίσταται- τα αφήνουμε στην κρίση σας.

2. Όσον αφορά στον αποκλεισμό του λόγω κατάθεσης του πιστοποιητικού NF P90-112 (2008) και όχι του 2016. Είναι προφανές ότι η Υπηρεσία αναζητεί προδιαγραφές που να πιστοποιούνται με πρότυπα κατά το δυνατό πιο σύγχρονης έκδοσης. Επίσης προφανές για μας είναι η αδυναμία πρόσβασης και αξιολόγησης όλων των προτύπων και μεθόδων έκδοσης πιστοποιητικών και η υποκατηγοριοποίηση που αναφέρει ο προσφεύγων, πχ ότι κάπου η συμμόρφωση συμπίπτει με την προηγούμενη έκδοση του προτύπου κλπ. Αυτό που η Υπηρεσία μας οφείλει να κάνει, είναι να υιοθετεί σύγχρονες προδιαγραφές στην φάση της μελέτης και εν συνεχεία να ελέγχει τους διαγωνιζόμενους για την συμμόρφωση τους. Αν ισχύουν όσα ο προσφεύγων αναφέρει, τότε δεν θα υπήρχε η διαρκής ανάγκη εξέλιξης των προτύπων και αυτό θα ακύρωνε την πρόοδο της τεχνολογίας και την βελτίωση της προτυποποίησης και του ελέγχου. Ενώ διαφαίνεται -και λόγω συμμετοχής του έτερου διαγωνιζόμενου που προσκόμισε την έκδοση που ζητήθηκε από την μελέτη- ότι το να δεχθούμε κάτι τέτοιο θα ήταν αθέμιτο, προς όσους διαθέτουν την εν λόγω σύγχρονη πιστοποίηση. Σας επισημαίνουμε εν τέλει, ότι ο προσφεύγων δεν κατέθεσε καμία ένσταση επί της διακήρυξης του διαγωνισμού που να στηρίζει αυτή του την άποψη, προσβάλλοντας ακριβώς αυτήν την οριζόμενη επί ποινή αποκλεισμού προδιαγραφή.

3. Όσον αφορά στην περίοδο οκταετούς εγγύησης που αναφέρεται ως λόγος ακύρωσης του προσωρινού αναδόχου. Η μελέτη προέβλεπε να προσφερθεί εγγύηση το λιγότερο οκτώ ετών, μετά την τοποθέτηση του. Το γεγονός ότι, η εγγύηση του προσωρινού αναδόχου καλύπτει την οκταετία με ανάλογη

απομείωσή της ανά έτος, έως το πέρας της οκταετίας, θεωρήθηκε απολύτως λογικό καθώς το γήπεδο που θα τοποθετηθεί ο συνθετικός χλοοτάπητας, θα υφίσταται σχεδόν καθημερινή καταπόνηση και φθορά που θα έχει να κάνει με την χρήση, πέραν της γήρανσης του. Άρα για εμάς, ο τρόπος που καλύπτεται αυτή η οκταετής εγγύηση, ικανοποιεί την προδιαγραφή που τέθηκε και δεν υφίσταται λόγος αποκλεισμού.

4. Για όλα τα υπόλοιπα ειδικά τεχνικά στοιχεία που αναφέρονται στην προσφυγή, δεν μπορούμε να έχουμε τεκμηριωμένη άποψη, ειδικά στο χρόνο που αυτό μας έχει ζητηθεί».

15. Επειδή ο προσφεύγων στο υπόμνημά του ισχυρίζεται τα κάτωθι: «Α. ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ (αριθμούμε αντιστοίχους ως προς τους ισάριθμους ισχυρισμούς της αναθέτουσας).

1. Η ίδια η αναθέτουσα συνομολογεί τον ισχυρισμό μου ότι ενώπιον της μέτρησα το προϊόν και το ύψος του βρέθηκε σύμφωνο με το απαιτούμενο ύψος. Για να δικαιολογήσει τον αποκλεισμό μου λοιπόν, προσπαθεί να διαφοροποιήσει το αποτέλεσμα της μέτρησης, το οποίο το αναφέρει ως μήκος/ύψος ίνας, από το ζητούμενο που ήταν το ύψος πέλους, ισχυρισμός παράλογος, αφού το ύψος του κάθε θυσάνου του τάπητα, είναι ακριβώς και το ύψος του πέλους του τάπητα. Και μάλιστα, το προδήλως εσφαλμένο και η έμμεση ούτως συνομολόγηση του ισχυρισμού μου γίνεται προφανής, από το ότι εν τέλει παραδέχεται ότι δεν μέτρησε στη δική της μέτρηση, το κάτω μέρος, δηλαδή την έναρξη του ύψους των θυσάνων του τάπητα, εκεί δηλαδή όπου οι θύσανοι είναι εγγύτατα μεταξύ τους όπως σε κάθε χαλί, τον λεγόμενο “κόμπο” στην αρχή του ύψους του τάπητα. Οι θύσανοι αγκυρώνονται εντός της “πλάτης” του τάπητα με κόμπο τύπου U, και κατ’ αποτέλεσμα στο σημείο όπου εξέρχονται από την πλάτη του τάπητα εμφανίζονται σε κόμπο, δηλαδή σε ένωση μεταξύ τους, «ανοίγουν» δε όσο ανεβαίνει το ύψος του πέλους. Αυτά που αναφέρει η αναθέτουσα, σημαίνουν ότι δεν προσμέτρησε όχι απλά το μέρος της ίνας που είναι αγκυρωμένο μέσα στην πλάτη του τάπητα, αλλά ούτε τον κόμπο του σημείου στο οποίο στη βάση, στην αρχή δηλαδή του ύψους του πέλους, υψώνονται εξ αυτού. Αυτή ήταν και η ελάχιστη διαφορά χιλιοστών, που κατά τις μετρήσεις της αναθέτουσας, εσφαλμένα μου στέρησε την

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

αποδοχή. Σε κάθε περίπτωση, σε αντίθεση με ό,τι αναφέρει ουδείς ισχυρισμός μου συνομολογεί όπως εσφαλμένα ισχυρίζεται το ελλιπές ύψος του δείγματος μου, αντίθετα καταδεικνύει τη μη τήρηση οιασδήποτε διατύπωσης περί διαφάνειας και διασφάλισης της διαδικασίας ελέγχου των δειγμάτων, ενώ επίσης, απλώς ανέφερα ότι κατά την επαναμέτρηση όπου ήμουν παρών, εντόπισα ότι το δείγμα από λάθος της αναθέτουσας είχε τσαλακωθεί, πατηθεί, σε επιμέρους σημείο του, εξ ου και η εσφαλμένη μέτρηση της που εντόπισε δήθεν απόκλιση από τις προδιαγραφές, ισχυρισμός στον οποίο η αναθέτουσα απλά σίγησε. Επίσης, τονίζω ότι υπήρχε στη διακήρυξη προδιαγραφή περί ύψους πέλους μετά της βάσης του τάπητα 62 χιλιοστών (σε αντίθεση με την προδιαγραφή καθαρού ύψους χωρίς τη βάση 60 χιλιοστών), προδιαγραφή για την οποία ουδόλως κατά την προσβαλλομένη εκρίθη μη αποδεκτός. Επομένως, όσα αναφέρει η αναθέτουσα στις Απόψεις της τυγχάνουν και αντιφατικά και αβάσιμα, διότι αφού κατά τη μέτρηση της πληρούσα την προδιαγραφή ύψους μετά της βάσης 62 χιλιοστών, αλλά κρίθηκε ότι δεν πληρώ την απαίτηση ύψους χωρίς τη βάση, 60 χιλιοστών, αυτό σημαίνει ότι ο δια των Απόψεων ισχυρισμός της περί του ότι τα 60 χιλιοστά που ενώπιον της απέδειξα, δεν μπορεί παρά να αφορά το ύψος της ίνας, χωρίς τη βάση, άρα το καθαρό ύψος πέλους, αρά αυτό το μέγεθος που έπρεπε να είναι τουλάχιστον 60 χιλιοστά. Συνεπώς, ο ίδιος ο ισχυρισμός της εν τέλει είναι αυτοαναιρούμενος και καταλήγει στο ότι το καθαρό άνευ βάσης ύψος πέλους μου είναι 60 χιλιοστά, όπως ακριβώς και εγώ ισχυρίζομαι. Σημειωτέον δε, ότι η αναθέτουσα δεν απαντά τίποτα σε όσα αναφέρω περί του ότι η απώλεια των ελαχίστων αυτών χιλιοστών, όπως ο ίδιος εντόπισα, σχετιζόταν με ένα επιμέρους τσαλάκωμα του σημείου που μετρήθηκε ούτε ως προς τη μη σύνταξη πρακτικού και την εν γένει μη λήψη κανενός μέτρου διαφάνειας, ορθότητας, ακρίβειας και διασφάλισης της διαδικασίας ούτε περί του εσφαλμένου τρόπου με τον οποίο μετρήσε το προϊόν μου, όπως αναλυτικά αναφέρω στον ΠΡΩΤΟ ΛΟΓΟ της προσφυγής μου.

2. Καταρχάς, ουδέποτε η προσφυγή μου αμφισβήτησε τη θέσπιση των οικείων τεχνικών προδιαγραφών που εισήλθαν στη διακήρυξη δια της απαίτησης πλήρωσης του προτύπου NF P90-112. Κανένας ισχυρισμός μου δεν

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

συνίσταται σε ανεπίκαιρη αναδρομική αμφισβήτηση όρων της διακήρυξης, αλλά το αντικείμενο των ισχυρισμών μας συνίσταται σε εσφαλμένη εφαρμογή τους από την αναθέτουσα. Περαιτέρω, η αναθέτουσα σκόπιμα ή ακούσια αλλοιώνει το αντικείμενο των ισχυρισμών μου, διότι εγώ με σαφήνεια και εξαντλητική ανάλυση ανέφερα και ΑΠΕΔΕΙΞΑ ότι ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ αποδείκνυε ΜΙΑ ΠΡΟΣ ΜΙΑ την πλήρωση κάθε προδιαγραφής και απαίτησης του προτύπου NF P 90 112 έκδοσης του 2016 και μάλιστα δια των επιμέρους εργαστηριακών μεθόδων που για κάθε μία επιμέρους προδιαγραφή και τιμή του, ορίζει το NF P90 112 έκδοσης του 2016. ΔΗΛΑΔΗ ΑΠΕΔΕΙΞΑ ΕΥΘΕΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ NF P 90 112 του 2016. Δεν επικαλέστηκα ότι πληρώ απλώς τις τυχόν ελαφρύτερες (υποτίθεται) απαιτήσεις του προτύπου του 2008 και ότι αυτή η πλήρωση έπρεπε να θεωρηθεί ισοδύναμη και αποδεκτή. Αυτό που εξακολουθεί να μην κατανοεί η αναθέτουσα, περίτρανα συνομολογώντας ότι δεν έλεγξε καν και δεν αντελήφθη τί ζητούσε και σε τί προδιαγραφές και απαιτήσεις συνίστατο η απαίτηση της για το συγκεκριμένο πρότυπο είναι, ότι ένα πρότυπο εργαστηριακού ελέγχου όπως το προκείμενο, αποτελεί ένα σύνολο επιμέρους τεχνικών προδιαγραφών ελεγχόμενων από επιμέρους μεθοδολογίες, όλα δε αυτά αποτελούν ένα ενοποιημένο σύνολο όλα μαζί ενσωματωμένα στον πρότυπο έλεγχο. Απλά ο οργανισμός που συντάσσει αυτά τα πρότυπα, δηλαδή εντάσσει και επιλέγει τις επιμέρους προδιαγραφές, τις ανά προδιαγραφή ελάχιστες αποδεκτές τιμές και τις μεθόδους ελέγχου τους, ανά περιόδους ανασυντάσσει και ανανεώνει το σύνολο αυτών, το πακέτο δηλαδή τεχνικών απαιτήσεων. Η πιστοποίηση με το πρότυπο δεν αποτελεί κάποιο «μεταφυσικό» αξίωμα και διάκριση, αποτελεί απόδειξη ότι το προϊόν πληροί τις ελάχιστες τιμές ανά προδιαγραφή των προδιαγραφών που περιλαμβάνει το πρότυπο, με τους ελέγχους ανά προδιαγραφή που αυτό θέτει. Πρόκειται δηλαδή για ένα μέσο δια της μίας, απόδειξης πλήρωσης ενός συγκεκριμένου «πακέτου προδιαγραφών», όπως εξάλλου ρητά προκύπτει και από το αρ. 54-56 Ν. 4412/2016 όπως ήδη με την προσφυγή μου αναλύω. Αυτές όλες τις προδιαγραφές και δη τις ελάχιστες τιμές τους με τους καταλλήλους ελέγχους ανά προδιαγραφή, όπως όλα αυτά προκύπτουν από το

ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΟΥ 2016 απέδειξα με την προσφυγή μου ότι πληρώ. Και μάλιστα όλα αυτά βιώσει του εξαρχής υποβληθέντος ελέγχου μου, όχι με το πρώτον υποβαλλόμενα έγγραφα και στοιχεία. Απλά η αναθέτουσα ΟΠΩΣ ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΕΙ ΔΕΝ «ΜΠΗΚΕ ΠΟΤΕ ΣΤΟΝ ΚΟΠΟ» να αντιπαραβάλει τι έφερα, τι απέδειξα, σε τι συνίστατο ο έλεγχος μου, τι τιμές πέτυχα ανά προδιαγραφή και να εκτελέσει την απαιτούμενη υπαγωγή στο πακέτο προδιαγραφών που η ίδια ζήτησε, αρκούμενη επιφανειακά στον τίτλο του ελέγχου και χωρίς να κατανοεί ότι δεν απαιτήσε κάποιο «βραβείο», αλλά έναν έλεγχο απόδειξης συγκεκριμένων τεχνικών χαρακτηριστικών. Εξ ου και ουδόλως απάντησε οτιδήποτε προέβαλα και απέδειξα ανά μία προς μία προδιαγραφή ούτε τον εύλογο ισχυρισμό μου ότι αν το παλιό πρότυπο ζητούσε στη Χ προδιαγραφή, ελάχιστη αποδεκτή τιμή 5 και το ανανεωμένο πρότυπο αύξησε την ελάχιστη αποδεκτή τιμή του για την ίδια προδιαγραφή Χ, σε 6, προφανώς όταν το προϊόν μου ελέγχθηκε και βρέθηκε ως έχον 10, υπερκαλύπτει και τα όρια του ανανεωμένου προτύπου. Αυτά επικαλούμαι με την προσφυγή μου χωρίς ουδόλως να αμφισβητήσω κανένα όρο της διακήρυξης ούτε να προβάλλω το πρώτον ισχυρισμό ότι κακώς ζητήθηκε το ανανεωμένο πρότυπο, ενώ έπρεπε να αρκεί τυχόν το παλαιό. Και όλα αυτά, σωρευτικά με το ότι ο ούτως ή άλλως εφαρμοστέος Ν. 4412/2016, που αποτελεί το θεσμικό ρητά μνημονευόμενο πλαίσιο της διαδικασίας, περίφρασσα απαιτεί επάρκεια πλήρωσης των ζητουμένων, ακόμη και με έτερο, εναλλακτικό ισοδύναμο έλεγχο-πρότυπο. Εν προκειμένω όμως, δεν πρόκειται καν για έναν άλλο έλεγχο, αλλά προσκόμισα τον έλεγχο που ακριβώς ζητήθηκε, τον NF P 90 112 ο οποίος απλά έλαβε χώρα σε χρόνο πριν το 2016 (17/9/2015 έλαβε χώρα η έκδοση του αποδεικτικού ελέγχου μου), με αποτέλεσμα να αναγραφούν σε αυτόν οι ελάχιστες τιμές ανά προδιαγραφή που αναφέρονταν στην έκδοση του προτύπου πριν το 2016. Οι τιμές όμως που αποδείχθηκαν ήταν τέτοιες που όπως απέδειξα στην προσφυγή μου, υπερκαλύπτουν και πληρούν τις ελάχιστες τιμές κάθε προδιαγραφής της έκδοσης του 2016. Άρα, και δεδομένου ότι ελέγχθηκαν όλες οι σχετικές προδιαγραφές της έκδοσης του 2016 και μάλιστα με τις αντίστοιχες εργαστηριακές μεθόδους που ισχύουν και στη νυν έκδοση, είναι προφανές ότι

δεν λαμβάνει χώρα εν προκειμένω καν περίπτωση απλής ισοδυναμίας του ελέγχου που υπέβαλα (η ισοδυναμία σημαίνει ότι μέσω άλλων μεθόδων αποδεικνύεται το ίδιο εν γένει αποτέλεσμα), αλλά ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΓΡΑΜΜΑ ΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΧΗΣ ΘΕΣΠΙΣΘΕΙΣΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ NF P90 112 2016 ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ. 3. Η αναθέτουσα συνομολογεί ότι η εγγύηση του συνδιαγωνιζομένου είναι απομειωμένη και δεν καλύπτει το σύνολο της αξίας του προϊόντος, πολλώ δε μάλλον βαίνει διαρκώς μειούμενη ως προς το πεδίο κάλυψης ήδη από την έναρξη της διάρκειας της και ενώ όμως, είχε ζητηθεί ελάχιστη απαιτούμενη διάρκεια της εγγύησης αυτής. Άρα, συνομολογεί ότι δεν παρέχεται εγγύηση για την αξία του προϊόντος και συγχρόνως για την ελάχιστη απαιτούμενη από τη διακήρυξη διάρκεια. Αυτό προσπαθεί να το δικαιολογήσει με τον ισχυρισμό ότι το προϊόν θα υφίσταται φθορά λόγω χρήσης στη διάρκεια του χρόνου. Τούτος ο ισχυρισμός όμως είναι αφενός αβάσιμος, διότι ούτως ή άλλως η εγγύηση ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΙ τη φυσιολογική φθορά χρήσης αλλά τα κατασκευαστικά ελαττώματα. Εξάλλου, όπως είναι γνωστό κατά την κοινή πείρα, όλα τα προϊόντα υφίστανται φυσιολογική φθορά, όμως η έννοια μιας εγγύησης είναι να καλύψει ακριβώς ότι κανενός είδους φθορών δεν θα βλάψει το προϊόν για τον χρόνο διάρκειας της ως ελάχιστη ποιοτική διασφάλιση. Αν μια εγγύηση από τον πρώτο χρόνο ήδη αρχίζει να καλύπτει όλο και λιγότερο το προϊόν κατά τον βαθμό φθοράς του, αν μη τι άλλο είναι όλως περιορισμένη και κατά ποσό και χρονικά και σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει το προϊόν για την ελάχιστη απαιτούμενη διάρκεια εγγύησης. Αφετέρου, με αυτόν τον τρόπο η αναθέτουσα προβαίνει σε ευνοϊκή υπέρ του συνδιαγωνιζομένου, αναδρομική μεταβολή της διακήρυξης και δη άρση της δεσμευτικότητας του περιεχομένου του επίμαχου όρου. Αυτό αφού μετατρέπει τη σαφή εξαρχής απαίτηση της για ελάχιστη οκταετή εγγύηση σε απαίτηση για μειούμενη περιορισμένη εγγύηση απώτατης διάρκειας έως και εξαντλήσεως κάθε κάλυψης την οκταετία. Αυτό όμως συνιστά έναν καινοφανή όρο, που αλλοιώνει πλήρως τα εξαρχής ζητούμενα. Συμπερασματικά, με όσα αναφέρει η αναθέτουσα το πρώτον αναγνωρίζει την εγγύηση ως μια μορφή αποσβενόμενης αξίας του τάπητα, δηλαδή συνδέει την επαρκή για αυτήν εγγύηση με την αυθαιρέτως κατ' αυτήν εξαγόμενη απόσβεση αξίας του,

πράγματα εντελώς εκτός του κανονιστικού πλαισίου της διαδικασίας. Τέλος (βλ. και παρακάτω όσον αφορά το υπόμνημα του .....), τονίζω ότι στον οικείο λόγο της προσφυγής μου προέβαλα ΤΡΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΟΥ ..... ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΕΣ υπό Β και Γ στον ΤΡΙΤΟ ΛΟΓΟ της προσφυγής μου (απόσπασμα από την προσφυγή μου «Β. Επίσης και αυτοτελώς, η ως άνω εγγύηση πάσχει διότι περιορίζει την κάλυψη αποτυχημένης εφαρμογής μόνο σε περίπτωση εγκατάστασης από τον ίδιο τον κατασκευαστή, πράγμα που όμως δεν θα λάβει χώρα εν προκειμένω κατά την προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου. ... Γ. Περαιτέρω, αυτοτελώς και επιπλέον των ανωτέρω, η εγγύηση αυτή επιπλέον αναφέρει ότι «δεν ισχύει εάν... εξαιρετικές καιρικές συνθήκες... υπερβολική χρήση του γηπέδου... προβλήματα που προκαλούνται από ξένα υλικά».»), έκαστος δε ισχυρισμός μου-πλημμέλεια του ..... αφορά αυτοτελή έλλειψη της εγγύησης του. Η δε αναθέτουσα και ο ..... δεν απαντούν τίποτα ως προς τους ως άνω δύο ισχυρισμούς μου, και όλα όσα αναφέρουν αφορούν αποκλειστικά τον υπό Α ισχυρισμό του οικείου τρίτου λόγου μου.

4. Η αναθέτουσα δεν αναφέρει τίποτα ως προς τις παραβάσεις τεχνικών προδιαγραφών του συνδιαγωνιζομένου, επικαλούμενη ότι δεν έχει την προς τούτο τεχνική δυνατότητα. Τούτο μόνο του καταδεικνύει την ποιότητα της αξιολόγησης, καθώς τέθηκαν αυστηρές προδιαγραφές με την αναθέτουσα να συνομολογεί τον μη έλεγχο πλήρωσης τους. Σε κάθε περίπτωση, ουδόλως αντικρούει οτιδήποτε ούτε προβάλλει Απόψεις για τους οικείους λόγους μας και άρα, συνομολογεί επί της ουσίας τους ισχυρισμούς μας, κατά τη ρητή εξάλλου πρόβλεψη του άρ. 365 παρ. 3 Ν. 4412/2016 περί σιγής των Απόψεων της αναθέτουσας. Προς τούτο, η προσφορά του συνδιαγωνιζομένου μας προκύπτει ως αποκλειστέα και η απόφαση αποδοχής του ως ακυρωτέα».

16. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και

αιφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].

17. Επειδή, το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : .....ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87».

18. Επειδή το άρθρο 54 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.[...] 2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή -όταν αυτά δεν υπάρχουν- σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών, κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο ή «ισοδύναμο», γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α', με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β', δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α' για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά. 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς προσδιορισμένη και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παρ. 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο». 5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές. 6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α' της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει. Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι το έργο, η αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή».

19. Επειδή το άρθρο 72 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων: [...]β) «Εγγύηση καλής εκτέλεσης», το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της σύμβασης εκτός ΦΠΑ και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει. Δεν απαιτείται εγγύηση

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

καλής εκτέλεσης για συμβάσεις αξίας ίσης ή κατώτερης από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, εκτός αν άλλως ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει πριν την τροποποίηση, συμπληρωματική εγγύηση το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί του ποσού της αύξησης εκτός ΦΠΑ. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής ή του κυρίου του έργου έναντι του αναδόχου.[...]

20. Επειδή το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102. γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.[...]

21. Επειδή το άρθρο 94 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: « [...] 4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης».

22. Επειδή το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη.

2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

23. Επειδή το άρθρο 214 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Τα δείγματα που χρησιμοποιούνται κατά την διενέργεια των προμηθειών υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες: α) Δείγματα φορέων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που αποστέλλουν οι φορείς για τους οποίους προορίζονται τα προς προμήθεια υλικά, βάσει και των οποίων θα πραγματοποιηθεί η προμήθεια. β) Δείγματα οικονομικών φορέων Στην περίπτωση αυτή υπάγονται τα δείγματα που καταθέτουν οι οικονομικοί φορείς όταν απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης. γ) Δείγματα προμηθευτών από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής προς δειγματοισμό των υλικών που παραδίδουν οι προμηθευτές σε εκτέλεση της σύμβασης 2. Κάθε δείγμα, ανάλογα με τη φύση του προς προμήθεια υλικού, πρέπει να είναι σε ποσότητα ή μέγεθος απόλυτα επαρκές για την σχετική μηχανική, χημική ή μακροσκοπική εξέταση ή πρακτική δοκιμασία. Η ποσότητα ή το μέγεθος των δειγμάτων μπορεί να ορίζονται: α) Από την υπηρεσία που διενεργεί την διαδικασία ανάθεσης, προκειμένου για δείγματα των φορέων (κατηγορία α΄. β) Στα έγγραφα της σύμβασης, προκειμένου για δείγματα οικονομικών φορέων (κατηγορία β΄). γ) Από τη σύμβαση, προκειμένου για δείγματα των προς παραλαβή συμβατικών υλικών (κατηγορία γ΄). Εφόσον στη σχετική σύμβαση δεν αναφέρεται η ποσότητα και το μέγεθος των δειγμάτων, ισχύουν οι διατάξεις για τις δειγματοληψίες του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) ή τα προβλεπόμενα από εθνικά ή ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα για τη διενέργεια δειγματοληψίας.3. Τα δείγματα όλων των κατηγοριών κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης, εις

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

διπλούν (δείγμα - αντίδειγμα) με εξαίρεση: α) Τα δείγματα των φορέων, εκτός αν η υπηρεσία έχει ορίσει διαφορετικά. β) Τα δείγματα τα οποία, λόγω της φύσης τους ή της αξίας τους, δεν μπορούν να αποσταλούν ή να υποβληθούν εις διπλούν. γ) Τα δείγματα που λαμβάνουν οι επιτροπές παραλαβής κατά την διαδικασία ελέγχου των προς παραλαβή συμβατικών υλικών, τα οποία λαμβάνονται μεν εις διπλούν, πλην όμως, το ένα απ' αυτά αποστέλλεται απευθείας από την επιτροπή για εργαστηριακή εξέταση ή χρησιμοποιείται για πρακτική δοκιμασία. 4. Εφόσον από τα έγγραφα της σύμβασης δεν προβλέπεται κατάθεση δειγμάτων, προσκομιζόμενα από τους προμηθευτές δείγματα δεν γίνονται δεκτά. 5. Τα εγκριθέντα από την αναθέτουσα αρχή δείγματα (επίσημα) της κατηγορίας α', ισχύουν για την εκάστοτε διακήρυξη και καθορίζονται σαφώς τα χαρακτηριστικά ως προς τα οποία έχουν εγκριθεί. Τα δείγματα της κατηγορίας β' πρέπει να είναι, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές. Αν από τη διακήρυξη προβλέπεται επίσημο δείγμα, τότε τα δείγματα της κατηγορίας β' θα πρέπει να είναι, σύμφωνα και με το επίσημο δείγμα. Τα δείγματα της κατηγορίας β' αξιολογούνται κατά το στάδιο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς με τρόπο που καθορίζεται σαφώς στα έγγραφα της σύμβασης (μακροσκοπικός έλεγχος, εργαστηριακός έλεγχος, πρακτική δοκιμασία ή συνδυασμός αυτών). 6. Εφόσον τα δείγματα ανήκουν σε ευπαθή ή επικίνδυνα υλικά ο προμηθευτής υποχρεούται να αναφέρει τούτο εγγράφως επί του δείγματος στην ελληνική γλώσσα, καθορίζοντας, συγχρόνως, τον τρόπο φύλαξης και συντήρησής τους. Για δείγματα της κατηγορίας α', καθώς και δείγματα από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά, την παραπάνω υποχρέωση έχει ο φορέας και ο πρόεδρος της επιτροπής, αντίστοιχα. 7. Εφόσον η προμήθεια του υλικού γίνεται με βάση δείγματα της κατηγορίας α', οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση των δειγμάτων αυτών κατά το διάστημα της προθεσμίας που ορίζεται από την διακήρυξη ή την πρόσκληση είτε με απλή μακροσκοπική εξέταση αυτού από τους ενδιαφερομένους είτε με λήψη αντιγράφου ή απεικόνισης αυτού, με δική τους μέριμνα και ευθύνη. 8. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών από το αρμόδιο όργανο, τίθενται υπόψη του και τα σχετικά δείγματα. Εφόσον για τη διενέργεια του ελέγχου από το αρμόδιο όργανο είναι απαραίτητη η

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

αποσφράγιση του δείγματος, αυτή γίνεται ενώπιον υπαλλήλου της υπηρεσίας τήρησης των δειγμάτων, μετά δε τον έλεγχο, γίνεται επανασφράγιση του δείγματος. Επίσης, ενώπιον του υπαλλήλου της υπηρεσίας δειγμάτων γίνεται, όταν απαιτείται, λήψη μέρους του δείγματος.9. Η έγκριση των δειγμάτων και αντιδειγμάτων γίνεται από το αρμόδιο για την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών όργανο ως εξής:- Των δειγμάτων που αποστέλλονται από τους φορείς για τους οποίους προορίζονται τα υλικά, κατά το στάδιο έγκρισης των τεχνικών προδιαγραφών. Αν κατά την διαδικασία έγκρισης τροποποιηθούν οι τεχνικές προδιαγραφές, το επίσημο δείγμα δεν θα ισχύει κατά το μέρος στο οποίο αναφέρονται οι τροποποιήσεις.- Των δειγμάτων που καταθέτουν οι οικονομικοί φορείς κατά τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης, μετά την κατακύρωση της προμήθειας.- Τα επίσημα δείγματα παραλαμβάνονται από την επιτροπή παραλαβής για να χρησιμοποιηθούν κατά το στάδιο των ελέγχων και επιστρέφονται μετά το πέρας της παραλαβής των υλικών, εφόσον, λόγω της φύσης τους, δεν καταστρέφονται κατά την διαδικασία των ελέγχων.[...]

24. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

25. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της

νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

26. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι:

1.3« [...] Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης

Ο ..... στα πλαίσια της απαιτούμενης αναβάθμισης των υφισταμένων γηπέδων και συγκεκριμένα του νέου γηπέδου Σισσίου συνέταξε την παρούσα μελέτη για την προμήθεια νέου συνθετικού χλοοτάπητα τελευταίας γενιάς με σύστημα απορρόφησης των κραδασμών μαζί με στοιχεία τυποποιημένης περιφραξης του αγωνιστικού χώρου. Ο συνθετικός χλοοτάπητας είναι ένα προϊόν που χρησιμοποιείται αρκετές δεκαετίες, υποκαθιστώντας τον φυσικό χλοοτάπητα του αγωνιστικού χώρου των γηπέδων ποδοσφαίρου. Ειδικά οι τελευταίες εξελίξεις στην τεχνολογία κατασκευής τους καθιστούν μια πολύ καλή λύση υποκατάστασης του φυσικού χορταριού. Ο συνθετικός χλοοτάπητας έχει γίνει δεκτός από την .....και κατ' επέκταση από την ΕΠΟ, καθώς μπορεί σε μεγάλο βαθμό να προσομοιώσει τον φυσικό χλοοτάπητα. Η τοποθέτηση και η χρήση του καλύπτει όλες τις περιπτώσεις στις οποίες η τοποθέτηση φυσικού χλοοτάπητα να αντενδεικνύεται για λόγους όπως το υψηλό κόστος συντήρησης, η συνεχή και εντατική χρήση κ.α. Η παρούσα μελέτη κατέληξε στην αναζήτηση και σύνταξη αυστηρών προδιαγραφών ,τέτοιων που να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή ποιότητα του υλικού, τόσο ως προς την λειτουργικότητα του, όσο και ως προς την αντοχή του στη χρήση και το χρόνο. Ο συνθετικός χλοοτάπητας τελευταίας γενιάς, αποτελείται από νήματα πολυαιθυλενίου όμοια με φυσικό γρασίδι τα οποία συγκρατούνται σε μια ειδική βάση από μείγμα πολυπροπυλενίου και πολυεστέρα επενδυμένη με λάτεξ ή από μείγμα πολυπροπυλενίου και πολυουρεθάνης δυο συστατικών. Στις τεχνικές προδιαγραφές που ακολουθούν περιγράφονται τα στοιχεία του συνθετικού χλοοτάπητα σύμφωνα με τις ανάγκες του ποδοσφαιρικού γηπέδου και οι εργασίες που απαιτούνται για την πλήρη και έντεχνη εγκατάσταση του,

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

παραδοτέου πιστοποιημένου κατά ..... ή ..... (2015 edition και έπειτα). [...]

1.4 Θεσμικό πλαίσιο

Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν και ιδίως:

- του ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" [...]

2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης¹ είναι τα ακόλουθα:

1. Η προκήρυξη σύμβασης (ΑΔΑΜ ....)
2. Η παρούσα Διακήρυξη
3. Το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης [ΤΕΥΔ]
4. Η με αριθμό ..... Μελέτη
5. οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα σχετικά δικαιολογητικά [...]

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν επί ποινή αποκλεισμού:

α) Το τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.1. της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΤΕΥΔ το οποίο έχει αναρτηθεί, και σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου doc, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα Ι),

β) εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 της παρούσας διακήρυξης.

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

γ) Δείγμα 2 τεμάχια συνθετικού τάπητα 20x20 εκατοστών, εκ των οποίων το ένα θα φέρει οπωσδήποτε τμήμα γραμμογραφημένης επιφάνειας χρώματος λευκού, για να διαπιστωθεί ότι οι γραμμές του γηπέδου αυτές θα είναι έμφυτες πλάτους 10cm από το ίδιο υλικό, σε χρώμα άσπρο και όχι επιφανειακά βαμμένες.

δ) Πιστοποιητικό ..... ή ..... (2015 edition και έπειτα) για τον αντίστοιχο χλοοτάπητα.

Η εταιρεία παραγωγής του χλοοτάπητα θα πρέπει να συγκαταλέγεται στην αντίστοιχη λίστα προτίμησης της ..... (..... Licensees)

ε) Ο εργολάβος ή υπεργολάβος του έργου, θα πρέπει να διαθέτει πιστοποιητικά ISO 9001, 14001 και OHSAS 18001 ,για την εγκατάσταση αθλητικών δαπέδων.

στ) Η εταιρεία παραγωγής του συνθετικού χλοοτάπητα, θα πρέπει να είναι πιστοποιημένη με ISO 9001, 14001

ζ) Πιστοποιητικό για την εργαστηριακή δοκιμή στην επίστρωση με συνθετικό γρασίδι που αποσκοπεί κυρίως στην ποδοσφαιρική χρήση σύμφωνα με τα πρότυπα EN 15330-1 (2013) και NF P90-112 (2016).

η) Τέλος ,θα πρέπει ο υποψήφιος οικονομικός φορέας που θέλει να συμμετάσχει στο διαγωνισμό να πραγματοποιήσει επίσκεψη στο γήπεδο ώστε να λάβει γνώση των τοπικών συνθηκών και να πάρει σχετική βεβαίωση από τον Δήμο, η οποία να φέρει την πρωτότυπη σφραγίδα του Δήμου και να κατατεθεί στο φάκελο δικαιολογητικά συμμετοχής.

θ) Παροχή γραπτής εγγύησης, το λιγότερο οκτώ (8) έτη, από την προμηθεύτρια εταιρεία για τον προσφερόμενο χλοοτάπητα.

ι) Δήλωση συνεργασίας και επαρκούς ποσότητας, τόσο με το εργοστάσιο παραγωγής συνθετικού χλοοτάπητα, όσο και της χαλαζιακής άμμου και του τρίμματος καουτσούκ.

Όλα τα ξενόγλωσσα πιστοποιητικά και έγγραφα που είναι σε ξενόγλωσση γραφή, θα πρέπει να είναι μεταφρασμένα στην Ελληνική γλώσσα από αναγνωρισμένο μεταφραστικό γραφείο και επικυρωμένο από δικηγόρο, για το γνήσιο τις μετάφρασης

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν το ΤΕΥΔ για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση.

2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με βάση την Τεχνική έκθεση και τις Τεχνικές Προδιαγραφές της ..... μελέτης περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί

κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας διακήρυξης,

γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,

θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης [...]

3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Ειδικότερα :

α) το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου .

β) Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και συντάσσεται πρακτικό για την απόρριψη όσων τεχνικών προσφορών δεν πληρούν τους όρους και τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή όσων τεχνικών προσφορών αντίστοιχα πληρούν τα ανωτέρω.

Για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών μπορεί να συντάσσεται ενιαίο πρακτικό, το οποίο κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», μόνο στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ορίσει την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης του (υπο)φακέλου των οικονομικών προσφορών.

γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των υποβληθεισών οικονομικών προσφορών.

Αποσαφηνίζεται ότι αποσφραγίζονται οι οικονομικές προσφορές και των υποψηφίων διαγωνιζομένων που κριθεί οι προσφορές τους απορριπτές από την Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού, χωρίς όμως να έχει εκδοθεί απόφαση από το αποφαινόμενο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Επισημαίνεται ότι και στις περιπτώσεις αυτές η διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

προσφορών γίνεται σε αυτοτελή στάδια, δηλαδή η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών έπεται της αποσφράγισης και του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών, πλην όμως, όταν εκδίδεται η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής που επικυρώνει τα πρακτικά όλων αυτών των σταδίων έχουν αποσφραγιστεί οι προσφορές όλων των υποψηφίων (άρθ. 100 παρ. 4 Ν. 4412/2016 και αιτιολογική έκθεση Ν. Ν. 4605/19 (ΦΕΚ 52/01.04.2019 τεύχος Α')..[...]

Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά»), η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ.[...]

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Άρθρο 6.6 Εγγυημένη λειτουργία προμήθειας

Τίθεται περίοδος εγγυημένης λειτουργίας 15 μηνών για τα προς προμήθεια και τοποθέτηση είδη.

Ειδικά για το χλοοτάπητα προβλέπεται προσκόμιση εγγύησης κατ' ελάχιστον 8 ετών από την ημερομηνία παραλαβής του έπειτα από την τοποθέτηση του και την παραλαβή του.

Κατά την περίοδο της εγγυημένης λειτουργίας, ο ανάδοχος ευθύνεται για την καλή λειτουργία του αντικειμένου της προμήθειας Επίσης, οφείλει κατά το χρόνο της εγγυημένης λειτουργίας να προβαίνει στην προβλεπόμενη συντήρηση και να αποκαταστήσει οποιαδήποτε βλάβη με τρόπο και σε χρόνο που περιγράφεται στις τεχνικές προδιαγραφές και στα λοιπά τεύχη της σύμβασης.

Για την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου η επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής, προβαίνει στον απαιτούμενο έλεγχο της συμμόρφωσης του αναδόχου στα προβλεπόμενα στην σύμβαση για την εγγυημένη λειτουργία καθ' όλον τον χρόνο ισχύος της τηρώντας σχετικά πρακτικά. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις, επιτροπή εισηγείται στο αποφαινόμενο όργανο της σύμβασης την έκπτωση του αναδόχου.

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Μέσα σε ένα (1) μήνα από την λήξη του προβλεπόμενου χρόνου της εγγυημένης λειτουργίας η επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής της εγγυημένης λειτουργίας, στο οποίο αποφαίνεται για την συμμόρφωση του αναδόχου στις απαιτήσεις της σύμβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ολικής ή μερικής, του αναδόχου, το συλλογικό όργανο μπορεί να προτείνει την ολική ή μερική κατάπτωση της εγγυήσεως καλής λειτουργίας που προβλέπεται στο άρθρο 4.1.2 της παρούσας. Το πρωτόκολλο εγκρίνεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο».

27. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της μελέτης : « [...] ΑΡΘΡΟ 3^ο
Αναλυτικές Τεχνικές Προδιαγραφές

1. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΥ ΧΛΟΟΤΑΠΗΤΑ

Οι προδιαγραφές του συνθετικού χλοοτάπητα και των υλικών πλήρωσης θα πρέπει επί ποινή αποκλεισμού να έχουν τα εξής τεχνικά

Περιγραφή

χαρακτηριστικά κατ ελάχιστον

Τεχνικά Χαρακτηριστικά

Ύψος πέλους: 60χιλ

Σύνθεση : %100 Πολυαιθυλένιο

Δομή Νήματος: ίσιο μονόφυλλο σχήματος X" SHAPE

Βάρος : 13.500/6 Dtex

Πάχος νήματος 410 μ πυρήνας

Πάχος νήματος 650 μ βάθος

Σταθερότητα 5000 ώρες UVA & UVB

Σταθερότητα φωτός: διαβαθμίσεις γκρι 1-5>4

Χαρακτηριστικά Τούφας

Στοιβαξη: Γραμμική

Ύψος Πέλους : 60 mm

Συνολικό Ύψος Πέλους: 62mm

Αριθμός Ραμμάτων: 16 ανά 10 cm

Τούφες ανά M2: 8.490

Ίνες ανά M2: 101.880

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Συνολικό βάρος νήματος: 1.490 g/m

Χαρακτηριστικά Στήριξης

Πρωταρχική στήριξη : %100 PP διπλής επίστρωσης

Βάρος ανά μονάδα : 240 g/m²

Τύπος επικάλυψης : SBR Latex

Βάρος επικάλυψης : 850 g/m²

Συνολικό Βάρος : 2.565 gr/m²

[...] Επί πρόσθετα ο ανάδοχος οφείλει, επί ποινή αποκλεισμού, ο τάπητας και τα υλικά πλήρωσης να έχουν ακόμα τα εξής πιστοποιητικά και τεχνικά χαρακτηριστικά:

1. Πιστοποιητικό ..... ή ..... (2015 edition και έπειτα) για τον αντίστοιχο χλοοτάπητα.[...]
2. Πιστοποιητικό για την εργαστηριακή δοκιμή στην επίστρωση με συνθετικό γρασίδι που αποσκοπεί κυρίως στην ποδοσφαιρική χρήση σύμφωνα με τα πρότυπα EN 15330-1 (2013) και NP P90-112 (2016).
3. Παροχή γραπτής εγγύησης, το λιγότερο οκτώ (8) έτη, από την προμηθεύτρια εταιρεία για τον προσφερόμενο χλοοτάπητα.[...]
9. Δείγμα 2 τεμάχια συνθετικού τάπητα 20x20 εκατοστών, εκ των οποίων το ένα θα φέρει οπωσδήποτε τμήμα γραμμογραφημένης επιφάνειας χρώματος λευκού, για να διαπιστωθεί ότι οι γραμμές του γηπέδου αυτές θα είναι έμφυτες πλάτους 10 cm από το ίδιο υλικό, σε χρώμα άσπρο και όχι επιφανειακά βαμμένες.[...]

28. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

29. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

30. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

31. Επειδή έχει κριθεί ότι οι περιπτώσεις των προσφορών που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τους όρους της διακήρυξης δεν θα απορρίπτονται υπό την προϋπόθεση ότι οι αποκλίσεις αυτές δεν αναφέρονται στους απαράβατους όρους και κρίνονται επουσιώδεις από την αρμόδια επιτροπή. Το επουσιώδες, ωστόσο, της απόκλισης διαπιστώνεται και αιτιολογείται ειδικά από την αναθέτουσα αρχή (ΣΤΕ 4136/2009, 2004/2010).

32. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος τους αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

33. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας δεν επιτρέπουν τον αποκλεισμό οικονομικού φορέα από διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως, λόγω μη τηρήσεως από τον φορέα αυτόν υποχρεώσεως η οποία δεν προκύπτει ρητώς από τα σχετικά με τη διαδικασία αυτή έγγραφα ή από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, (βλ. απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, Pippo Pizzo C-27/15 ECLI:EU:C:2016:404, σκέψη 51). Ομοίως η διακήρυξη του διαγωνισμού δεν αρκεί να παραπέμπει γενικώς στη σχετική νομοθεσία, αλλά πρέπει να περιέχει ειδική ρήτρα περί υποβολής των σχετικών δικαιολογητικών (ΣΤΕ ΕΑ 79/2011). Εξάλλου δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου για το λόγο ότι δεν προσκόμισε, δικαιολογητικά συμμετοχής πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα (πρβλ. Δεφ Αθ 18/2015, ΕΑ ΣΤΕ 18/2011, 1083, 1084/2010).

34. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

35. Επειδή, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακήρυξης που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. 179/2009 σκ.5). Αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτους όρους της διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (ΣΤΕ 1968/2013, ΣΤΕ 82/2014, Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006) εκτός εάν ορισμένες είναι σύμφωνα με τη διακήρυξη προαιρετικές (ΣΤΕ ΕΑ 192/2012, 291/2011, ΕΣ Τμ. Μείζ.-Επταμ. 2446/2012, Γνωμ. ΝΣΚ 521/2011). Περαιτέρω, ουσιώδης θεωρείται όχι μόνον η απόκλιση υποβληθείσας προσφοράς από όρους της προκηρύξεως που χαρακτηρίζονται ρητώς από αυτήν ως απαραίτατοι, αλλά και η έλλειψη ιδιότητας του προσφερομένου, προς προμήθεια, είδους, η οποία του στερεί την καταλληλότητα που απαιτείται για χρήση σύμφωνα με τον προορισμό του, καταλληλότητα, και αποτελεί εξυπακουόμενη, ουσιώδη απαίτηση της εκάστοτε προκηρύξεως (πρβλ. ΣΤΕ 395/2004, 557/2005, 720,725/2006, 1052/2008).

36. Επειδή, με βάση τους όρους της διακήρυξης, όπου η πλήρωση των όρων της διακήρυξης επισημαίνεται ως απαίτηση, καθίσταται σαφές ότι οι τεχνικές προδιαγραφές συνιστούν απαραίτους όρους της διακήρυξης (βλ. για τη δεσμευτικότητα των τεχνικών προδιαγραφών απόφαση ΔΕΕ της 5ης Δεκεμβρίου 2013, C-561/12 *Nordecon AS, Ramboll Eesti AS κατά Rahandusministeerium*).

37. Επειδή οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών είναι απαραίτατοι και η απόκλιση των προσφορών από αυτές συνεπάγεται τον αποκλεισμό τους, εκτός εάν ορισμένες προδιαγραφές είναι σύμφωνα με τη διακήρυξη προαιρετικές (ΣΤΕ ΕΑ 192/2012, 291/2011, ΕΣ Τμ. Μείζ.-Επταμ. 2446/2012, Γνωμ. ΝΣΚ 521/2011).

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

38. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «με ποινή αποκλεισμού...», «με ποινή απαραδέκτου...», «οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

39. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

40. Επειδή, για την ερμηνεία όρων της διακήρυξης ή/και για την αξιολόγηση τεχνικών προσφορών εφαρμόζονται κατά περίπτωση οι καθιερωμένοι κανόνες της τέχνης και της επιστήμης και κατά περίπτωση τα διδάγματα της κοινής πείρας. Ως δε διδάγματα της κοινής πείρας θεωρούνται γενικές αρχές που συνάγονται επαγωγικά από την καθημερινή παρατήρηση της εμπειρικής πραγματικότητας, τη συμμετοχή στις συναλλαγές και τις γενικές τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις, οι οποίες έχουν γίνει κοινό κτήμα και χρησιμοποιούνται από το δικαστήριο για την εξειδίκευση των αορίστων νομικών εννοιών και για έμμεση απόδειξη κρίσιμων γεγονότων, ή την εκτίμηση της αποδεικτικής αξίας των αποδεικτικών μέσων, που προσκομίστηκαν (ΟΛΑΠ 8/2005, ΣΤΕ 414/2006, ΔΕφ Θεσ. 2632/2015).

41. Επειδή, περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C- 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37).

Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις [βλ., συναφώς, στο πλαίσιο διαδικασιών προκήρυξης κλειστού διαγωνισμού εμπιπτουσών στην οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (EE 2004, L 134, σ. 114), αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψεις 35 έως 45, όσον αφορά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψεις 30 έως 39, όσον αφορά το στάδιο προεπιλογής των προσφερόντων]. Επιπλέον, η αίτηση διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

συγκεκριμένους προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Τέλος, και γενικά, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρασ της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C- 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 41, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37).

Ωστόσο, η δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του υποψηφίου, κατά τις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, εάν επίκειται αποκλεισμός από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, χωρίς βέβαια να μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40 και αντί άλλων ΑΕΠΠ 164/2019 Απόφαση του 7ου Κλιμακίου, σκ.43).

42. Επειδή, με τις ερμηνευόμενες διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητά έγγραφη διευκρίνιση του περιεχομένου της τεχνικής προσφοράς υποψηφίου εάν αυτή περιέχει ασάφειες, ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που κρίνονται θεραπεύσιμα (Δημήτριος Γ. Ράικος, Ευαγγελία Γ. Βλάχου, Ευανθία Κ.

Σαββίδη, *Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016, Ερμηνεία κατ' άρθρο, Σχετικές διατάξεις – Νομολογία*, Τόμος 1, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2018, σελ 957 επ.). Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη τροποποίηση ή αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης προσφοράς σε σχέση με τις λοιπές. Περαιτέρω, η εν λόγω υποβολή αιτήματος προς διευκρίνιση δέον είναι απευθύνεται αφού λάβει γνώση του συνόλου των προσφορών η αναθέτουσα αρχή (ΔΕΚ, Απόφαση της 27.11.2001, υποθέσεις C-285/99, C-286/99, *Lombardini και Mantovani*, σκ. 51 και 53.), περιλαμβάνοντας όλα τα σημεία της προσφοράς που κρίνονται ανακριβή, πράγμα που σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν έχει τη δυνατότητα να απορρίψει την προσφορά λόγω ασάφειας που δεν αποτέλεσε αντικείμενο της εν λόγω αίτησης (ΔΕΕ, Απόφαση της 29.3.2012, C-599/10, *SAG ELV Slovensko a.s. κλπ κατά Urad pre verejne obstaravanie*, σκ. 44.)

43. Επειδή, ειδικότερα, ο διαχωρισμός μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους έλλειψης ως και μεταξύ τυπικού και ουσιώδους σφάλματος θα πρέπει να ερμηνεύεται μέσω του πρίσματος του άρ. 102 παρ. 3 και του άρ. 18 Ν. 4412/2016 και των αρχών που αυτά καθιερώνουν, το πρώτο στην ειδική περίπτωση της συμπλήρωσης και το δεύτερο γενικά επί των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και αμφότερα με τη σειρά τους πρέπει να ερμηνεύονται στο πλαίσιο του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Το κριτήριο δε του παραπάνω διαχωρισμού, συνίσταται στο ότι, η επιτρεπτή συμπλήρωση δεν πρέπει να είναι τέτοιας έκτασης ώστε να επιτρέπει τις εναλλακτικές προσφορές, να προσδίδει πλεονέκτημα στον υπέρ ου οικονομικό φορέα έναντι των ανταγωνιστών του εισάγοντας ευμενή υπέρ αυτού διάκριση, να μην επιτρέπει τη μεταβολή των υποβληθεισών προσφορών, να μην του παρέχει εμμέσως ευκαιρία πλήρωσης αποδεικτικής ή ουσιαστικής προϋπόθεσης ή να του παρέχει δυνατότητα για την το πρώτον επίκληση προσόντων, δυνατοτήτων, ικανοτήτων και νομικών και πραγματικών δεδομένων, τα οποία ανεξαρτήτως αν υφίσταντο ή όχι κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του, αυτός δεν τα επικαλέστηκε καίτοι η διακήρυξη τα απαιτούσε ή για την το πρώτον τήρηση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας που αυτός δεν τήρησε.

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Αντίστροφα, είναι παραδεκτή η συμπλήρωση και η διόρθωση, όταν από το ίδιο το περιεχόμενο και αντικείμενο του σφάλματος προκύπτει ότι αυτό είναι έλασσον σε σχέση με το αποδεικτικό αντικείμενο της διακήρυξης, σύνηθες και ιδιαίτερα ευχερές να λάβει χώρα κατά τη σύνταξη της προσφοράς και κατά τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας, ενώ το σφάλμα πρέπει να είναι τέτοιου είδους, ώστε η αναγωγή του σε απλή, εύλογη και συνήθη, άρα και συγγνωστή, παραδρομή θα πρέπει να είναι αντικειμενικά προφανής στην κρίση κάθε ευλόγως σκεπτόμενου τρίτου και δη των οργάνων αξιολόγησης, τα οποία ακριβώς για αυτόν τον λόγο έχουν την ευχέρεια κατά την ακριβώς παραπάνω κρίση τους και συνεπεία αυτής να καλέσουν κατ' άρ. 102 παρ. 1 τον οικονομικό φορέα για διευκρινίσεις. Περαιτέρω, κρίσιμο κριτήριο για την κρίση περί του συγγνωστού, άρα και συμπληρώσιμου/διορθώσιμου ενός σφάλματος/έλλειψης αποτελεί υπό προϋποθέσεις η τυχόν ασάφεια και ελλειπτικότητα των οικείων όρων της διακήρυξης (βλ και απόφαση με αρ. 253/2017 ΑΕΠΠ).

44. Επειδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, εκδ. θ', σελ. 776). Επομένως, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του.

45. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>). Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν αναιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981). Σε κάθε περίπτωση, με την αιτιολογία η Διοίκηση αποδεικνύει ότι είναι αμερόληπτη και χρηστή και ότι τηρεί την αρχή της νομιμότητας ενώ παράλληλα παρέχεται στους μεν ενδιαφερομένους η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΤΕπ, Τ 461/08, ΕΥ:Τ:2011:494, σκέψη 122, και αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 2003, Strabag Benelux κατά Συμβουλίου, Τ 183/00, ΕΥ:Τ:2003:36, σκέψη 55, της 24ης Απριλίου 2013, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, Τ 32/08, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2013:213, σκέψη 37, και της 28ης Ιουνίου 2016, AF Steelcase κατά ΕUIPO, Τ 652/14, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2016:370, σκέψη 43).

46. Επειδή έχει κριθεί από τη νομολογία ότι στις δημόσιες συμβάσεις ισχύει ο κανόνας της, κατά στάδια, προβολής των λόγων, ήτοι λόγοι που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο δεν μπορούν να προβληθούν σε μεταγενέστερο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται επικαίρως (ΕΑ ΣΤΕ 207/2002, 295/2003, 602/2003, 884/2003, 69/2005, 1032/2005, 245/2011 κ.ά.). Η αρχή αυτή, της επίκαιρης και αυτοτελούς προσβολής των βλαπτικών πράξεων όλων των οργάνων του διαγωνισμού εντάσσεται στους αρνητικούς όρους του εννόμου συμφέροντος, αποκλείοντας τον παρεμπόμποντα έλεγχο της νομιμότητας των λόγων αυτών με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της διαγωνιστικής διαδικασίας με την προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣΤΕ 305/2011, 65/2012).

47. Επειδή λόγοι που αφορούν τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού προβάλλονται ανεπικαίρως στο παρόν στάδιο κι επομένως απαραδέκτως (βλ. ΣΤΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00, σκέψεις 32 έως 66).

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

48. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣΤΕ 1667/2011 Ολομ.), με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης, οι διαγωνιζόμενοι αποδέχονται πλήρως τη νομιμότητα των όρων της διακήρυξης, με βάση τους οποίους διενεργείται ο διαγωνισμός και διαμορφώνονται οι υποβαλλόμενες προσφορές. Ως εκ τούτου, και για λόγους ασφάλειας του δικαίου, δεν είναι επιτρεπτή η εκ μέρους τους παρεμπίπτουσα, εκ των υστέρων, αμφισβήτηση του κύρους των όρων της διακήρυξης, την οποία δεν έχουν προσβάλει ευθέως εντός της προθεσμίας για την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας (ΣΤΕ 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008 και άλλες, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, *Universale-Bau AG*, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, *Santex SpA*, C-327/00, σκέψεις 32 έως 66).

49. Επειδή, όπως κρίθηκε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (C-413/17 της 25ης Οκτωβρίου 2018 «Roche Lietuva» UAB, σκ. 26-42), κατά το άρθρο 42 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ (που ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο 54 του ν.4412/2016), παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, οι τεχνικές προδιαγραφές, που ορίζονται στο σημείο 1 του Παραρτήματος VII της οδηγίας αυτής (Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α του ν.4412/2016), παρατίθενται στα έγγραφα της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως και καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, οι υπηρεσίες ή οι προμήθειες. Δυνάμει του άρθρου 42, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν να διατυπώνονται με διάφορους τρόπους, και συγκεκριμένα είτε ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις είτε με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, κατά σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που μεταφέρουν ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές αξιολογήσεις, κοινές τεχνικές προδιαγραφές, διεθνή πρότυπα, άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, σε εθνικά πρότυπα, εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτελέσεως των έργων και

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

της χρησιμοποίησεως των προμηθειών, είτε με συνδυασμό των δύο τρόπων αυτών. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το ως άνω άρθρο 42, παράγραφος 3, καθόσον προβλέπει ότι οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται υπό τη μορφή αρκούντως ακριβών επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων ή με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και διάφορα πρότυπα, ουδόλως αποκλείει τη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να διευκρινίσει, στο πλαίσιο διαγωνισμού, τα χαρακτηριστικά λειτουργίας και χρήσεως του προς προμήθεια επιμέρους εξοπλισμού και των προς προμήθεια επιμέρους μέσων. Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί, αφενός, ότι το γράμμα του άρθρου 42, παράγραφος 3, της οδηγίας 2014/24 δεν προβλέπει οποιαδήποτε ιεραρχική κατάταξη των μεθόδων διατυπώσεως των τεχνικών προδιαγραφών ούτε επιβάλλει την κατά προτίμηση χρήση κάποιας από τις μεθόδους αυτές. Αφετέρου, από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι η νομοθεσία της Ένωσης περί τεχνικών προδιαγραφών αναγνωρίζει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως στην αναθέτουσα αρχή κατά τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών ορισμένης συμβάσεως. Το περιθώριο εκτιμήσεως αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι αναθέτουσες αρχές γνωρίζουν καλύτερα τις προμήθειες που χρειάζονται και είναι οι πλέον αρμόδιες να καθορίζουν τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν ώστε να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Εντούτοις, η οδηγία 2014/24 επιβάλλει ορισμένα όρια τα οποία η αναθέτουσα αρχή οφείλει να σέβεται. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 42, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/24, οι τεχνικές προδιαγραφές απαιτείται να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία συνάψεως συμβάσεως και δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. Η απαίτηση αυτή συγκεκριμενοποιεί, στο πλαίσιο της κατάρτισεως των τεχνικών προδιαγραφών, την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως όπως αυτή κατοχυρώνεται με το άρθρο 18, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας. Κατά τη διάταξη αυτή, οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφανή και αναλογικό τρόπο. Όπως, δε έχει κρίνει το Δικαστήριο, οι αρχές της ίσης μεταχειρίσεως, της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της διαφάνειας έχουν καθοριστική

σημασία όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, δεδομένου του κινδύνου δημιουργίας δυσμενών διακρίσεων εξαιτίας της επιλογής των τεχνικών προδιαγραφών ή λόγω του τρόπου με τον οποίο οι προδιαγραφές αυτές διατυπώνονται (βλ., όσον αφορά την οδηγία 2004/18, απόφαση της 10ης Μαΐου 2012, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-368/10, EU:C:2012:284, σκέψη 62). Το άρθρο 18, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/24 (το οποίο, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο 18 του ν.4412/2016), διευκρινίζει επίσης ότι ο σχεδιασμός της διαδικασίας συνάψεως ορισμένης συμβάσεως, δεν επιτρέπεται να γίνεται με σκοπό τον αποκλεισμό της συμβάσεως αυτής από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού και ότι ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Στο ίδιο πνεύμα, η αιτιολογική σκέψη 74 της οδηγίας 2014/24 αναφέρει ότι «θα πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των προτύπων για τεχνικές λύσεις και των τεχνικών προδιαγραφών στην αγορά. Πράγματι, κατά τη σχετική με τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών νομολογία, η μη προσθήκη των λέξεων «ή ισοδύναμο» μετά τον καθορισμό, στη συγγραφή υποχρεώσεων είναι δυνατό όχι μόνο να αποτρέψει από την υποβολή προσφορών τους οικονομικούς φορείς που χρησιμοποιούν ανάλογα προς το προϊόν αυτό 48 συστήματα, αλλά μπορεί επίσης να παρεμβάλει εμπόδια στα ρεύματα εισαγωγών στο πλαίσιο του διασυνοριακού εμπορίου εντός της Ένωσης, καθώς η σχετική σύμβαση επιφυλάσσεται μόνο στους προμηθευτές που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν το ειδικώς μνημονευόμενο προϊόν (βλ., υπ' αυτή την έννοια, διάταξη της 3ης Δεκεμβρίου 2001, Vestergaard, C-59/00, EU:C:2001:654, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

50. Επειδή ο προσφεύγων με τον πρώτο λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι το ύψος του πέλους του προσφερομένου από αυτόν προϊόντος είναι διεθνώς πιστοποιημένο τουλάχιστον άνω των 60 χιλιοστών, ενώ επίσης το δείγμα που υπέβαλε με την προσφορά του έχει ύψος πέλους τουλάχιστον 60 χιλιοστά και άρα εσφαλμένως η προσβαλλόμενη αναφέρει ότι το δείγμα

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

του είναι 56-57 εκατοστά και δεν πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές. Κατόπιν δε μέτρησης που διεξήχθη ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, ισχυρίζεται ότι απέδειξε ότι το κατατεθέν από αυτόν δείγμα έχει ύψος πέλους 60 χιλιοστά, καταδεικνύοντας ότι η αναθέτουσα αρχή είχε εκτελέσει τη μέτρηση του δείγματος του με εσφαλμένο τεχνικά τρόπο. Περαιτέρω, το Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, ως υποστηρίζει ο προσφεύγων, δεν καταγράφει τον τρόπο και τη διαδικασία μέτρησης του δείγματός του με αποτέλεσμα η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς του να είναι ελλιπής, καθώς δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί η ορθότητα της κρίσης της.

51. Επειδή με τον όρο 2.4.3.1 (γ) της διακήρυξης προβλέπεται ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν επί ποινή αποκλεισμού να προσκομίσουν με το φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς δείγμα 2 τεμαχίων του προσφερόμενου από αυτούς συνθετικού τάπητα. Δεδομένου δε ότι σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις της υπ' αριθμό ..... μελέτης, τα υποβληθέντα από τους συμμετέχοντες δείγματα θα πρέπει να πληρούν τις τεθείσες με την εν λόγω μελέτη τεχνικές προδιαγραφές άλλως συντρέχει λόγος απόρριψης της προσφοράς κατά τα αναφερόμενα στον όρο 2.4.6 της διακήρυξης. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 της υπ' αριθμό 9/2019 μελέτης ορίζεται ρητώς επί ποινή αποκλεισμού ότι ο συνθετικός χλοοτάπητας θα πρέπει κατ' ελάχιστον να έχει ως τεχνικά χαρακτηριστικά ύψος πέλους 60 χιλιοστά και συνολικό ύψος πέλους 62 χιλιοστά.

52. Επειδή, από την επισκόπηση της προσφοράς του προσφεύγοντος προκύπτει ότι προσφέρει το μοντέλο συνθετικού τάπητα «Libra-60X-15-Libra 60 XTREM» του κατασκευαστικού οίκου ..... Στο δε υποβληθέν αρχείο υπό τίτλο «Τεχνικά Δεδομένα», όπου ο κατασκευαστής δηλώνει τα τεχνικά χαρακτηριστικά του προϊόντος αναφέρεται ότι το ύψος του πέλους του τάπητα είναι 60 χιλιοστά με απόκλιση συν/πλην ένα χιλιοστό. Επίσης, σύμφωνα με την κατατεθειμένη υπό αρχείο «Αναφορά δοκιμών» διεθνής εργαστηριακή δοκιμή του εν λόγω προϊόντος το μήκος της ίνας πάνω από τη βάση μετρήθηκε στα 61,8 χιλιοστά με απόκλιση +3%. Επομένως, εκ των ανωτέρω εγγράφων συνάγεται, κατ' αρχήν, ότι το προσφερόμενο από τον

προσφεύγοντα προϊόν πληροί την τεχνική προδιαγραφή περί του ύψους του πέλους του τάπητα. Εντούτοις, σύμφωνα με το υπ' αριθμό 1/30.05.2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, το ύψος της ίνας του δείγματος του προσφεύγοντος είναι 56-57 χιλιοστά, χωρίς όμως να αναφέρεται ουδέν περαιτέρω περί της διαδικασίας του ελέγχου του επίμαχου δείγματος.

53. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της επισημαίνει ότι ο προσφεύγων μέτρησε το μήκος της ίνας ελεύθερης συμπεριλαμβανομένου του τμήματος του «κόμπου» με τον οποίο στερεώνεται αυτή στο ταπητουπόβαθρο και ότι η μέτρηση αυτή δεν έγινε αποδεκτή καθώς η έννοια ύψους πέλους και μήκους ίνας είναι διαφορετικές. Ωστόσο, πουθενά στη διακήρυξη ή τη μελέτη περιλαμβάνεται κάποιος διαχωρισμός των όρων πέλους/ίνας ή οιαδήποτε ρητή αναφορά σε μήκος «ίνας», ούτε τίθεται για το μήκος ίνας κάποια ειδική τεχνική προδιαγραφή, παρά μόνον προσδιορίζεται το απαιτούμενο ύψος «πέλους». Όπως δε προκύπτει από το Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, η αιτιολογία απόρριψης του δείγματος του προσφεύγοντος ερείδεται στο γεγονός ότι το ύψος της ίνας είναι 56-57 χιλιοστά και, άρα, ως προς την αναθέτουσα αρχή το ύψος πέλους και το μήκος ίνας αποτελούν ταυτόσημες έννοιες, σε αντίθεση με αυτό που υποστηρίζει στις απόψεις της. Πέραν τούτου, λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως προκύπτει εκ των υποβληθέντων από τον προσφεύγοντα εγγράφων, ο προσφερόμενος από αυτόν τάπητας έχει ελεγχθεί εργαστηριακώς ως προς το ύψος του πέλους ότι είναι άνω των 60 χιλιοστών και άρα πληροί την τεχνική προδιαγραφή, η αναθέτουσα αρχή όφειλε με πλήρη, επαρκή και ειδική αιτιολογία να αποδείξει ότι κατόπιν των μετρήσεων που πραγματοποίησε τα τεχνικά χαρακτηριστικά των υποβληθέντων δειγμάτων δεν ταυτίζονται με τις διεθνείς εργαστηριακές μετρήσεις του προσφερόμενου προϊόντος. Τουναντίον όμως από τα στοιχεία του φακέλου ουδέν προκύπτει ως προς τη διαδικασία ελέγχου των δειγμάτων του προσφεύγοντος, ήτοι ενδεικτικά των οργάνων μέτρησης που χρησιμοποιήθηκαν, του συστήματος μέτρησης, των σημείων του δείγματος που μετρήθηκαν, η δε αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει γενικώς και αορίστως ότι *«η μέτρηση έγινε με όλα τα όργανα μετρήσεων που διατίθενται και με κανένα τρόπο δεν προέκυψε το*

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

προδιαγραφόμενο ύψος», χωρίς ακριβώς να διευκρινίζει το μετρηθέν μέγεθος. Η αιτιολογία όμως αυτή περί απόρριψης του δείγματος, σύμφωνα και με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 45, είναι ασαφής, ελλιπής και ανεπαρκής. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

54. Επειδή ο προσφεύγων με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής του προβάλλει ότι αβασίμως η αναθέτουσα αρχή έκρινε ότι προσκόμισε ακατάλληλο έλεγχο στη θέση του ζητουμένου χωρίς καν να ελέγξει τι υπέβαλε και ότι ο έλεγχος που υπέβαλε πληρούσε πλήρως τα ζητούμενα. Ειδικότερα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ενώ υπέβαλε μεν εργαστηριακό έλεγχο κατά το πρότυπο NF P90 112 2008 αντί του απαιτούμενου από την προκήρυξη προτύπου NF P90 112 2016, ωστόσο, το υποβληθέν από αυτόν πιστοποιητικό περιλαμβάνει και το σύνολο των ελέγχων και καλύπτει τις τιμές ελέγχου που προβλέπει το πρότυπο του 2016, η δε αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να εξετάσει αν το πιστοποιητικό του 2008 πληροί τις προδιαγραφές του προτύπου του 2016 και δεν αποδέχτηκε την ισοδυναμία του κατατεθέντος αποδεικτικού μέσου. Επιπρόσθετα, ως ισχυρίζεται, η αναθέτουσα αρχή θα μπορούσε να τον καλέσει κατ' άρθρον 102 παρ. 5 του ν. 4412/2016 προκειμένου να την υποβοηθήσει στον έλεγχο της ισοδυναμίας των τιμών του προσφερόμενου από αυτόν προτύπου σε σχέση με το αιτούμενο από την προκήρυξη. Επικουρικώς δε και εφόσον κριθεί νόμιμος ο αποκλεισμός του θα πρέπει, ως υποστηρίζει, κατ' εφαρμογή του ενιαίου μέτρου κρίσης, άλλως κατ' εφαρμογή της βάσης εννόμου συμφέροντος μου περί ματαίωσης του διαγωνισμού με τον αποκλεισμό του ως άνω μόνου αποδεκτού μετέχοντος και έτσι επαναπροκήρυξης του διαγωνισμού, και η προσφορά του οικονομικού φορέα « .....» να απορριφθεί διότι ο εργαστηριακός έλεγχος NF P-90 112 που υπέβαλε, με αρ. αναφοράς R171438-A1, μόνο στην επικεφαλίδα του αναφέρεται σε NF P-90 112 2016, αλλά στο ίδιο του το περιεχόμενο ρητά αναφέρει ότι «*Συνοψίζοντας το δείγμα που δοκιμάστηκε « .....» της ..... πληροί τις απαιτήσεις αθλητικής απόδοσης του προτύπου NF P-90 112 (02/2008) και του ευρωπαϊκού προτύπου NF EN 15330-1 (10/2013): προδιαγραφές σχετικές με τις επιφάνειες συνθετικού χλοοτάπητα που αποσκοπεί στην ποδοσφαιρική χρήση*».

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της αναφέρει σχετικά ότι είναι προφανές ότι αναζητεί προδιαγραφές που να πιστοποιούνται με πρότυπα κατά το δυνατό πιο σύγχρονης έκδοσης, να υιοθετεί σύγχρονες προδιαγραφές στην φάση της μελέτης και εν συνεχεία να ελέγχει τους διαγωνιζόμενους για την συμμόρφωση τους και ότι αν ίσχυαν όσα ο προσφεύγων αναφέρει, τότε δεν θα υπήρχε η διαρκής ανάγκη εξέλιξης των προτύπων και αυτό θα ακύρωνε την πρόοδο της τεχνολογίας και την βελτίωση της προτυποποίησης και του ελέγχου και ότι θα ήταν αθέμιτο, προς όσους συνδιαγωνιζόμενους διαθέτουν την εν λόγω σύγχρονη πιστοποίηση να γίνει αποδεκτή η προσφορά του, ενώ επισημαίνει ότι ο προσφεύγων δεν προσέβαλε τον οικείο όρο της Διακήρυξης που είχε τεθεί επί ποινή αποκλεισμού.

Εξάλλου, ο προσφεύγων στο υπόμνημά του υποστηρίζει ότι ουδέποτε αμφισβήτησε με την προσφυγή του τη θέσπιση των οικείων τεχνικών προδιαγραφών που εισήλθαν στη διακήρυξη δια της απαίτησης πλήρωσης του προτύπου NF P90-112 ανεπικαίρως, αλλά ότι το αντικείμενο των ισχυρισμών του συνίσταται σε εσφαλμένη εφαρμογή τους από την αναθέτουσα αρχή και επαναλαμβάνει ότι το προσφερόμενο από αυτόν προϊόν πληροί και τις απαιτούμενες τιμές για όλους τους ελέγχους με το απαιτούμενο επί ποινή αποκλεισμού ανανεωμένο πρότυπο της Διακήρυξης, πληρώντας και όλες τις τεχνικές προδιαγραφές.

55.Επειδή σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.1 (ζ) της διακήρυξης, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν επί ποινή αποκλεισμού να υποβάλλουν με το φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς πιστοποιητικό για την εργαστηριακή δοκιμή στην επίστρωση με συνθετικό γρασίδι που αποσκοπεί κυρίως στην ποδοσφαιρική χρήση σύμφωνα με τα πρότυπα EN 15330-1 (2013) και NF P90-112 (2016). Παρόμοιος δε όρος προβλέπεται και στο άρθρο 3 της υπ' αριθμό 9/2019 μελέτης. Το δε πρότυπο NF P90 112 (2016) καθορίζει τους όρους υλοποίησης που σχετίζονται με τα γήπεδα μεγάλων παιχνιδιών σε συνθετικό γρασίδι που χρησιμοποιούνται κυρίως σε εξωτερικούς χώρους και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, στοιχεία σχετικά με το πότισμα, τον έλεγχο εργασιών, τη συντήρηση και τη χρήση τους και

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

απευθύνεται στον κατασκευαστή, στον ιδιοκτήτη του έργου και στον υπεύθυνο του έργου. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η διακήρυξη του διαγωνισμού δεν περιλαμβάνει ρητή αναφορά σε δυνατότητα υποβολής εργαστηριακών ελέγχων που έχουν διεξαχθεί βάσει ισοδύναμων προτύπων, ούτε απαιτεί συγκεκριμένες επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις βάσει συγκεκριμένων ελέγχων στο πλαίσιο του προτύπου NF P90-112. Επομένως, από τη γραμματική ερμηνεία της Διακήρυξης καθώς και της μελέτης, αυτό που απαιτούνταν, επί ποινή αποκλεισμού, ήταν πιστοποιητικό σύμφωνα με τα πρότυπα EN 15330-1(2013) και NF P90-112 (2016) για την εργαστηριακή δοκιμή στην επίστρωση με συνθετικό γρασίδι που αποσκοπεί κυρίως στην ποδοσφαιρική χρήση. Στον δε όρο 2.4.3.2. της διακήρυξης ρητώς αναφέρεται ότι η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει τις απαιτήσεις της και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με βάση την τεχνική έκθεση και τις τεχνικές προδιαγραφές της μελέτης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Εξάλλου, στον όρο 2.4.6, σε κάθε περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά η οποία δεν υποβάλλεται, μεταξύ άλλων, με τον τρόπο και το περιεχόμενο που ορίζεται στην παράγραφο 2.4.3 σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς, η οποία περιέχει ελλείψεις που δεν επιδέχονται συμπλήρωσης ή διόρθωσης καθώς και προσφορά που παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές.

56. Επειδή από τα στοιχεία του φακέλου του διαγωνισμού προκύπτει ότι ο προσφεύγων υπέβαλε πιστοποιητικό περί εργαστηριακής δοκιμής σύμφωνα με το πρότυπο NF P90 112 (2008) αντί του ρητώς προβλεπόμενου στη διακήρυξη προτύπου NF P90 112 (2016), ως εξάλλου παραδέχεται και ο ίδιος. Επομένως, ορθώς η αναθέτουσα αρχή και κατά δέσμια αρμοδιότητα σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, απέκλεισε τον προσφεύγοντα για τον λόγο αυτό. Βασίμως δε προβάλλει η αναθέτουσα αρχή ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος συνιστούν έμμεση προσβολή του επίμαχου όρου της Διακήρυξης και της μελέτης επ'

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

ευκαιρία του αποκλεισμού του, καθώς ο επίμαχος όρος απαιτεί πιστοποιητικό εκδοθέν ρητώς βάσει συγκεκριμένων ευρωπαϊκών προτύπων, παρά τα περι αντιθέτου προβαλλόμενα.

Οι δε ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ότι το προσφερόμενο από αυτόν προϊόν ελέγχθηκε ακριβώς με τους ίδιους ελέγχους που προβλέπει και το απαιτούμενο πρότυπο, προβάλλονται αλυσιτελώς καθώς δεν αίρει την υποχρέωσή του να προσκομίσει, επί ποινή αποκλεισμού, πιστοποιητικό σύμφωνο με τα ως άνω πρότυπα. Ομοίως, απορριπτέος είναι και ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος περί κλήσης του προς παροχή διευκρινίσεων προς υποβοήθηση της αναθέτουσας αρχής καθώς δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 102 που αφορά στη διάσωση προσφορών με ασάφειες ή επουσιώδεις πλημμέλειες.

57. Επειδή ακόμα κι αν ήθελε υποτεθεί ότι ο επίμαχος όρος της Διακήρυξης δύναται να ερμηνευθεί υπό το φως των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ήτοι ότι το απαιτούμενο πιστοποιητικό αντιπροσωπεύει συγκεκριμένους ελέγχους και επιδόσεις τις οποίες θα εδύνατο οι διαγωνιζόμενοι να αποδείξουν ότι πληρούν με έτερα έγγραφα και πιστοποιητικά, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε να εξετάσει εάν η εργαστηριακή αναφορά σύμφωνα με το πρότυπο NF P90 112 2008 που προσκομίζει καλύπτει με ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις του προτύπου NF P90 112 2016 καθώς αποδεικνύει ότι το πρότυπο NF P90 112:2008 με βάση το οποίο υπεβλήθη το οικείο πιστοποιητικό του, εξετάζει τα ίδια χημικά και τεχνικά στοιχεία με το NF P90-112:2016 και ότι το προϊόν του πληροί τα όρια τόσο του πρώτου όσο και του δεύτερου, με αποτέλεσμα και οι απαιτήσεις του δεύτερου ούτως ή άλλως να πληρούνται και το πρώτο να είναι ισοδύναμο του δεύτερου πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Και τούτο διότι καταρχάς, βάσει των ισχυρισμών του ίδιου του προσφεύγοντος, τα δύο αυτά πρότυπα δεν είναι ισοδύναμα, καθώς στο πρότυπο του 2016 έχουν τροποποιηθεί τα όρια των επιτρεπτών τιμών σε επιμέρους απαιτήσεις του προτύπου 2008. Εξάλλου, κατά το άρθρο 54 του ν.4412/2016 προβλέπεται οι προσφέροντες να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν πρότυπο ισοδύναμο με το αιτούμενο και άρα τα πρότυπα αυτά καθεαυτά να είναι ισοδύναμα,

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

δοθέντος και του ότι η επίμαχη απαίτηση της διακήρυξης δεν έχει διατυπωθεί ως λειτουργική απαίτηση αλλά ως συμφωνία με πρότυπο. Επιπλέον, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να είναι σε θέση να ελέγξει την επικαλούμενη ισοδυναμία θα έπρεπε ο προσφεύγων να έχει προηγουμένως προσκομίσει όλα τα στοιχεία που υπόκεινται σε έλεγχο σύμφωνα με το απαιτούμενο από τη Διακήρυξη πρότυπο και όλα τα αποτελέσματα των προβλεπόμενων από αυτό ελέγχων. Ωστόσο, παρά τα περί αντιθέτου προβαλλόμενα, ο προσφεύγων δεν προσκόμισε με την προσφορά του και, σε κάθε περίπτωση, δεν επικαλείται με την προσφυγή του, όλες τις εργαστηριακές δοκιμές, παραλείποντας τις νέες απαιτήσεις που έχουν προστεθεί στο ανανεωμένο πρότυπο του 2016, όπως ενδεικτικά, τις τιμές στο πλαίσιο ελέγχου της τοξικότητας του χλοοτάπητα. Επομένως, αλυσιτελώς προβάλλει ότι η αναθέτουσα αρχή όφειλε να ελέγξει τις τιμές που περιλαμβάνονται στο παλαιό πρότυπο του 2008 που προσκόμισε ώστε να αξιολογήσει την πλήρωση του προτύπου του 2016 από το προσφερόμενο από αυτόν προϊόν δοθέντος του ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν υπέβαλε με την προσφορά του όλα τα μετρήσιμα από το απαιτούμενο πρότυπο μεγέθη αλλά μέρος αυτών, έστω με την προσκόμιση έτερων εγγράφων, ούτε δε τα επικαλείται στην υπό εξέταση προσφυγή του. Ο δε ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής περί της αδυναμίας πρόσβασης και αξιολόγησης όλων των προτύπων και μεθόδων έκδοσης πιστοποιητικών και η υποκατηγοριοποίηση που αναφέρει ο προσφεύγων προκειμένου να διαπιστώσει την επικαλούμενη ισοδυναμία πρέπει να απορριφθεί ως ερειδόμενος στη εσφαλμένη προϋπόθεση ότι η αξιολόγηση αυτή ήταν δυνατή από μέρους της.

58. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής, κάθε ανανεωμένο πρότυπο συμμορφώνεται με τις εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνολογίας, όπως βάσιμα υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή. Για τον ίδιο λόγο δύναται το νεώτερο πρότυπο να καταργεί το παλαιότερο, ως εν προκειμένω, το πρότυπο του 2008 έχει καταργηθεί από εκείνο του 2016 που απαιτεί η Διακήρυξη (<https://www.boutique.afnor.org/norme/nf-p90-112/sols-sportifs-terrains-de->

[grands-jeux-en-gazon-synthetique-conditions-de-realisation/article/870295/fa185392](https://www.grands-jeux-en-gazon-synthetique-conditions-de-realisation/article/870295/fa185392)). Επομένως, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος: «το πιστοποιητικό μου περιλαμβάνει το σύνολο των ελέγχων που περιλαμβάνει και αυτό του 2016 και μάλιστα με τις ίδιες μεθοδολογίες δοκιμών ανά αντικείμενο» πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και, σε κάθε περίπτωση, ως αντιφατικός δοθέντος του ότι ρητώς στην υπό εξέταση προσφυγή του ο προσφεύγων ισχυρίζεται παράλληλα ότι το απαιτούμενο από τη Διακήρυξη πιστοποιητικό «ΑΠΛΑ ΕΧΕΙ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΑ ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΣΕ ΜΕΡΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ».

Επομένως, ορθώς η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά του για τη μη προσκόμιση πιστοποιητικού σύμφωνα με το πρότυπο NF P90-112 (2016) και, ως εκ τούτου, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής του πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

59. Επειδή, περαιτέρω, ο προσφεύγων επικαλείται επικουρικώς παράβαση του ίσου μέτρου κρίσης καθώς ο έτερος συνδιαγωνιζόμενος δεν προσκομίζει επίσης έλεγχο σύμφωνα με το πρότυπο NF P90-112 (2016) αλλά σύμφωνα με το παλαιότερο του 2008. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο έτερος συνδιαγωνιζόμενος έχει προσκομίσει έλεγχο που διενεργήθηκε τον Μάρτιο του 2018 (σελ. 1), ήτοι σε χρονικό διάστημα κατά το οποίο το παλαιότερο πρότυπο (2008) είχε καταργηθεί. Εξάλλου, ρητώς αναφέρεται η διενέργεια του ελέγχου σύμφωνα με το νεότερο πρότυπο (2016) (σελ. 1 και 13 του πιστοποιητικού). Στη δε σελ. 13 (και όχι στη σελ. 9 ως εσφαλμένως αναφέρεται στην προσφυγή) του εγγράφου, εκ προδήλου παραδρομής αναφέρεται και το έτος 2008, καθόσον τόσο στην ίδια σελίδα αναγράφεται το συμπέρασμα με την ορθή αναφορά του προτύπου (2016) και, παράλληλα, αναφέρεται και για το έτερο πρότυπο EN 15330-1 το έτος 2013, ήτοι έτος μεταγενέστερο του 2008. Σε κάθε περίπτωση, το έγγραφο του έτερου συνδιαγωνιζόμενου (2016) διαφέρει ως προς το περιεχόμενό του από το προσκομιζόμενο από τον προσφεύγοντα έγγραφο (2008). Επομένως, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

60. Επειδή, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη της Εισηγήτριας, σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.1 (ζ) της διακήρυξης, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν επί ποινή

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

αποκλεισμού να υποβάλλουν με τον φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς πιστοποιητικό για την εργαστηριακή δοκιμή στην επίστρωση με συνθετικό γρασίδι που αποσκοπεί κυρίως στην ποδοσφαιρική χρήση σύμφωνα με τα πρότυπα EN 15330-1 (2013) και NF P90-112 (2016). Παρόμοιος δε όρος προβλέπεται και στο άρθρο 3 της υπ' αριθμό ..... μελέτης. Επομένως, η διακήρυξη απαιτεί να υποβληθεί πιστοποιητικό εργαστηριακών δοκιμών το οποίο να πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές, ήτοι τις τιμές που τίθενται με το πρότυπο NF P90-112 (2016). Δεδομένου δε ότι σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον όρο 2.4.3.2. της διακήρυξης, η αναθέτουσα αρχή έχει δεσμία αρμοδιότητα να αποκλείσει προσφορά που δεν πληροί τις απαιτήσεις της μελέτης, κατά συνέπεια είναι υποχρεωμένη να ελέγξει και εάν ο υποβληθείς από έκαστο συμμετέχοντα εργαστηριακός έλεγχος πληροί τις τιμές του προτύπου NF P90-112 (2016). Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου του διαγωνισμού προκύπτει ότι ο προσφεύγων υπέβαλε πιστοποιητικό περί εργαστηριακής δοκιμής σύμφωνα με το πρότυπο NF P90 112 2008 αντί του προβλεπόμενου στη διακήρυξη προτύπου NF P90 112 2016. Η δε αναθέτουσα αρχή συνομολογεί με τις απόψεις της ότι δεν εξέτασε αν το προσκομισθέν έγγραφο πληροί τις απαιτήσεις του προτύπου του 2016 λόγω αδυναμίας πρόσβασης και αξιολόγησης των προτύπων και μεθόδων έκδοσης αυτών και αρκέστηκε απλώς στο γεγονός ότι ήταν νεότερο και άρα διαφορετικό. Εφόσον όμως η αναθέτουσα αρχή δεν είχε διακριτική ευχέρεια να αξιολογήσει την τεχνική προσφορά της προσφεύγουσας αλλά δέσμια αρμοδιότητα, η παράλειψη αυτή παράγει έννομα αποτελέσματα και συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας η οποία και προσβάλλεται παραδεκτώς με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ (πρβλ. ΣτΕ 3230/2012). Συνεπώς, η προσφορά του προσφεύγοντος απορρίφθηκε διότι η αναθέτουσα αρχή, ως παραδέχεται, παρέλειψε να εξετάσει εάν η εργαστηριακή αναφορά που υπέβαλε ο προσφεύγων σύμφωνα με το πρότυπο NF P90 112 2008 καλύπτει και τις απαιτήσεις του προτύπου NF P90 112 2016 που απαιτούσε η Διακήρυξη, αν και όφειλε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού να το πράξει. Ως εκ τούτου, ο σχετικός λόγος

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

προσφυγής αφορά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της αναθέτουσας αρχής κωλυομένης της ΑΕΠΠ να κρίνει το πρώτον επί της βασιμότητας των ισχυρισμών του προσφεύγοντος περί πλήρωσης εκ του υποβληθέντος από αυτόν πιστοποιητικού των απαιτήσεων της διακήρυξης. Επομένως, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη της Εισηγήτριας ο οικείος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, να ακυρωθεί η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής και η υπόθεση να αναπεμφθεί ώστε η αναθέτουσα αρχή να προβεί στην οφειλόμενη ενέργεια αξιολόγησης του υποβληθέντος από τον προσφεύγοντα πιστοποιητικού.

61. Επειδή, ειδικότερα, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσφορά του συνδιαγωνιζομένου του πρέπει να απορριφθεί διότι παρέχει εγγύηση του κατασκευαστή διάρκειας 8 ετών που μειώνεται κατά 12,5% ετησίως κατά παράβαση του όρου 6.6 της διακήρυξης και της σχετικής τεχνικής προδιαγραφής του άρθρου 3 της υπ' αριθμό ..... μελέτης. Επίσης, η παρεχόμενη εγγύηση περιορίζει την κάλυψη μόνο σε περίπτωση εγκατάστασης του τάπητα από τον κατασκευαστή, περιέχει δε απαλλαγή σε εξαιρετικές καιρικές συνθήκες, για υπερβολική χρήση του γηπέδου και προβλήματα που προκαλούνται από ξένα υλικά.

62. Επειδή με τον όρο 2.4.3.1 (θ) της διακήρυξης προβλέπεται ως δικαιολογητικό συμμετοχής, επί ποινή αποκλεισμού, η παροχή γραπτής εγγύησης από την προμηθεύτρια εταιρεία για τον προσφερόμενο χλοοτάπητα διάρκειας τουλάχιστον οκτώ (8) ετών. Παρόμοιος όρος τίθεται ως τεχνική προδιαγραφή και στο άρθρο 3 της υπ' αριθμό ..... μελέτης. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 6.6 της διακήρυξης προβλέπεται η παροχή από τον ανάδοχο έπειτα από την τοποθέτηση και την παραλαβή του προϊόντος εγγύησης καλής λειτουργίας. Επομένως, εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η διακήρυξη προβλέπει κατά το στάδιο υποβολής προσφορών ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να καταθέσουν γραπτή εγγύηση για την οποία προσδιορίζει μόνον τον χρόνο διάρκειας, ήτοι να είναι τουλάχιστον οκτώ έτη. Ωστόσο, ουδέν ορίζεται ως προς την αξία αυτής της εγγύησης, καθώς και το περιεχόμενο των καλύψεων της.

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

63. Επειδή, κατόπιν επισκόπησης της προσφοράς του οικονομικού φορέα « .....» προκύπτει ότι προσφέρει το προϊόν ..... του κατασκευαστικού οίκου ..... Επίσης, προσκομίζει πιστοποιητικό εγγύησης του κατασκευαστή οκτώ (8) ετών. Στο δε σώμα της εγγύησης αναφέροντα τα ακόλουθα : «*Εγγύηση 8 ετών ότι το προϊόν ..... δεν θα αποτύχει εξαιτίας αντοχής στην υπεριώδη ακτινοβολία και δομή του πολυμερούς. Εγγύηση 8 ετών που μειώνεται κατά 12,5% ετησίως. Εγγύηση 8 ετών ότι το σύστημα συνθετικού χλοοτάπητα δεν θα αποτύχει εξαιτίας:*

- *Κατασκευαστικών διαδικασιών,*
- *Σφαλμάτων παραγωγής,*
- *Αντοχής σε εφελκυσμό,*
- *Εφαρμογή/εγκατάσταση του συστήματος σε περίπτωση που η ..... κάνει την εγκατάσταση.*

Ο τύπος εγγύησης δεν ισχύει εάν :

- *Χρησιμοποιούνται μεταλλικά καρφιά*
- *Χρήση προϊόντων πλήρωσης λανθασμένου επιπέδου (ύψος ελεύθερης στοίβας μεγαλύτερη από 20 χιλ. δεν είναι αποδεκτό*
- *Προβλήματα που προκλήθηκαν από κατάρρευση από το υπόστρωμα*
- *Εξαιρετικές καιρικές συνθήκες*
- *Φθορά ή τριβή που προκλήθηκε από μη συμπαγές ή ανώμαλο υπόστρωμα (για μη στερεωμένα υποστρώματα)*
- *Υπερβολική χρήση του γηπέδου*
- *Έλλειψη προγράμματος συντήρησης*
- *Προβλήματα που προκαλούνται από ξένα υλικά*

Επομένως, ο διαγωνιζόμενος « .....» παρέχει καταρχήν εγγύηση κατασκευαστή η οποία απομειώνεται ετησίως κατά 12.5% και η οποία περιέχει διάφορες απαλλαγές και περιορισμούς. Δεδομένου όμως ότι αφενός η διακήρυξη ουδεμία απαίτηση περιλαμβάνει περί της αξίας της εγγύησης ή των καλύψεων αυτής, αφετέρου, σύμφωνα και με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 44, ασάφεια των όρων της διακήρυξης δεν μπορεί να ερμηνευθεί σε βάρος του προσφέροντος, η παροχή απομειούμενης εγγύησης καθώς και εγγύησης με

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

απαλλαγές ή εξαιρέσεις δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμο λόγο απόρριψης της προσφοράς του συμμετέχοντος « .....». Αβασίμως δε ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι η εγγύηση δεν καλύπτει τον όρο 6.6 της διακήρυξης, καθώς ο εν λόγω όρος αφορά έτερη εγγύηση που παρέχεται από τον ανάδοχο και δεν προσκομίζεται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Διακήρυξη, κατά το στάδιο υποβολής δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς. Ως εκ τούτου, ο σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

64. Επειδή με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι εκ του υποβληθέντος από το διαγωνιζόμενο « .....» εργαστηριακού ελέγχου προκύπτει ότι ο προσφερόμενος από αυτόν τάπητας δεν πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές του άρθρου 3 της υπ' αριθμό ..... μελέτης αναφορικά με τον αριθμό τουφών/μ², το βάρος νήματος και τα χαρακτηριστικά στήριξης. Επίσης, το προσφερόμενο από τον εν λόγω συμμετέχοντα προϊόν αποτελείται από δύο νήματα, εκ των οποίων το πρώτο εμφανίζει στην Κλίμακα Γκρίζου τιμή 3 και το δεύτερο εμφανίζει τιμή 4, ενώ η μελέτη απαιτεί ως προς τη σταθερότητα φωτός διαβάθμιση γκρι μεγαλύτερη από 4.

65. Επειδή στο άρθρο 3 της υπ' αριθμό ..... μελέτης ορίζεται ότι ο τάπητας πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να έχει ως τεχνικά χαρακτηριστικά κατ' ελάχιστον αριθμό τουφών/μ² 8.490, συνολικό βάρος νήματος τούφας 1.490g/m² και συνολικό βάρος στήριξης 2.565gr/m². Επίσης, απαιτείται σταθερότητα φωτός η οποία στις διαβαθμίσεις γκρι του νήματος από 1-5 να είναι μεγαλύτερη του τέσσερα (4). Σύμφωνα δε με τον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις της μελέτης, άλλως συντρέχει λόγος απόρριψης της κατά τα αναφερόμενα στον όρο 2.4.6 της διακήρυξης.

66. Επειδή από τον έλεγχο της προσφοράς του οικονομικού φορέα « .....» προκύπτει ότι στο αρχείο υπό τίτλο «.....» που αποτελεί το τεχνικό φυλλάδιο του κατασκευαστικού οίκου ..... αναφέρονται τα εξής τεχνικά χαρακτηριστικά για τον τάπητα αριθμό τουφών/μ² 8.490 με απόκλιση συν/πλην 10%, συνολικό βάρος νήματος τούφας 1.490g/m² με απόκλιση

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

συν/πλην 10% και συνολικό βάρος στήριξης 2.565gr/m² με απόκλιση συν/πλην 10%.

Ωστόσο, στην παρ. 4-Αναγνώριση προϊόντος του υποβληθέντος εργαστηριακού ελέγχου ..... Νο 42354 αναφέρονται ως αποτελέσματα δοκιμής συνολικό βάρος νήματος τούφας 1.489g/m² και συνολικό βάρος στήριξης 2.564gr/m². Περαιτέρω, στην παρ. 2 - Δήλωση προϊόντος από τον κατασκευαστή καταγράφονται ως τιμές αριθμός τουφών/μ² 7.875 και συνολικό βάρος νήματος τούφας 1.410g/m².

Επιπροσθέτως, στον υποβληθέντα εργαστηριακό έλεγχο κατά το πρότυπο NF P90-112 (2016) αναφέρονται τα εξής αποτελέσματα δοκιμών για τον τάπητα αριθμός τουφών/μ² 8.490 με απόκλιση +8%, συνολικό βάρος νήματος τούφας 1.489g/m² με απόκλιση +6% και συνολικό βάρος στήριξης 2.564gr/m² με απόκλιση -5%.

Επομένως, εκ των προαναφερθέντων εγγράφων της προσφοράς δημιουργείται ασάφεια σχετικά με το αν το προσφερόμενο από το διαγωνιζόμενο « .....» προϊόν πληροί τις επίμαχες τεχνικές προδιαγραφές που έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού για τον αριθμό τουφών/μ², το συνολικό βάρος νήματος τούφας και το συνολικό βάρος στήριξης και, ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή όφειλε πριν αποδεχθεί την προσφορά του να αιτηθεί σχετικά διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 του ν.4412/2016 προκειμένου να αρθεί η επίμαχη ασάφεια 58. Επειδή, περαιτέρω στην παρ. 6 - Περιβαλλοντικές επιπτώσεις του υποβληθέντος εργαστηριακού ελέγχου ..... Νο 42354 αναφέρεται ότι το υπ' αριθμό 1 νήμα του προσφερόμενου από το συμμετέχοντα « .....» τάπητα παρουσιάζει στην κλίμακα διαβαθμίσεων γκρι τιμή 3, το δε υπ' αριθμό 2 νήμα εμφανίζει τιμή 4. Εντούτοις, στον υποβληθέντα εργαστηριακό έλεγχο κατά το πρότυπο NF P90-112 (2016) καταγράφεται και για τα δυο νήματα τιμή 4 στην κλίμακα διαβάθμισης του γκρι.

Επομένως, εκ των προαναφερθέντων εγγράφων της προσφοράς δημιουργείται ασάφεια σχετικά με το αν το προσφερόμενο από το διαγωνιζόμενο « .....» προϊόν πληροί τις επίμαχες τεχνικές προδιαγραφές και, ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή όφειλε πριν αποδεχθεί

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

την προσφορά του να αιτηθεί σχετικά διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 του ν.4412/2016 προκειμένου να αρθεί η επίμαχη ασάφεια. Συνεπώς ο σχετικός λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτός ως βάσιμος.

67. Επειδή με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής ο προσφεύγων προβάλλει ότι ο συμμετέχων « .....» δεν υπέβαλε το απαιτούμενο, επί ποινή αποκλεισμού, από τη διακήρυξη και τη μελέτη πιστοποιητικό ..... ή .....

68. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.1 (δ) της διακήρυξης οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να υποβάλλουν, επί ποινή αποκλεισμού, με το φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής- τεχνική προσφορά πιστοποιητικό .....ή ..... (2015 edition και έπειτα) για τον αντίστοιχο χλοοτάπητα. Παρόμοιος δε όρος περιλαμβάνεται και στο άρθρο 3 της υπ' αριθμό ..... μελέτης.

69. Επειδή κατόπιν επισκόπησης της προσφοράς του οικονομικού φορέα «.....» προκύπτει ότι δεν έχει υποβάλει πιστοποιητικό ..... ή ..... για τον προσφερόμενο από αυτόν τάπητα, όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Ο δε υπ' αριθμόν 42354 υποβληθείς εργαστηριακός έλεγχος ..... ουδόλως δύναται να θεωρηθεί ως το αιτούμενο από τη διακήρυξη πιστοποιητικό, καθώς αποδεικνύει μόνον την επιτυχή ολοκλήρωση εργαστηριακών δοκιμών επιπέδου ..... ή ..... 2015, όχι όμως και την έκδοση της σχετικής πιστοποίησης, η οποία απαιτεί τη διενέργεια περαιτέρω ελέγχων. Τούτο προκύπτει ρητώς από ..... 2015, το οποίο προβλέπει για την έκδοση του επίμαχου πιστοποιητικού μια διαδικασία τεσσάρων σταδίων για την έκδοση της σχετικής πιστοποίησης, στην οποία ο εργαστηριακός έλεγχος αποτελεί το πρώτο(από τα συνολικά τέσσερα) στάδιο και για το οποίο αναφέρεται ειδικώς ότι δεν αποτελεί πιστοποίηση: «*The ..... accredited laboratory will undertake all the statutory tests laid out in the ..... Quality Programme – Handbook of Requirements. If the sample submitted has fulfilled all the requirements a Test Report is submitted to ..... confirming that the manufacturer's product has met the requirements of the FQP Laboratory Test Procedure. **Note: this document is not a product certificate***». Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα

Αριθμός απόφασης: 1077/2019

εκτεθέντα υπό σκέψεις 31-39 η αναθέτουσα αρχή κατά δεσμία αρμοδιότητα όφειλε να απορρίψει την προσφορά του οικονομικού φορέα « .....», ο δε σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

70. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή.

71. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την υπ' αριθμόν 97/25.06.2019 απόφαση κατά τα προβλεπόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ποσού επτακοσίων ενενήντα επτά ευρώ και σαράντα λεπτών (797,40 €).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 6 Σεπτεμβρίου 2019 και εκδόθηκε την 25η Σεπτεμβρίου 2019 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΚΑΤΣΙΔΑΣ